A szervátültetés az orvostudomány egyik csodája. Amellett, hogy életmentő és életminőség-javító műtéti beavatkozás, egy örök, biztató bizonyíték az emberiségnek, hogy az önzetlen szeretet jelen van a világunkban, életünk része. Testünk egyik darabjával új esélyt, új életet, új mosolyt adhatunk egy másik embernek! A könyv célja, hogy támasza legyen a dialízisre szoruló, transzplantációra váró, vagy azon áteső gyerekeknek, szüleiknek, testvéreiknek. Lóci története talán segíthet elűzni a szorongásaikat, félelmeiket, és választ adhat a ki nem mondott kérdésekre is.

ÚJ ÉLET, ÚJ MOSOLY

Trappancs Egyesület

ÚJ ÉLET, ÚJ MOSOLY

Mesekönyv a vesebetegségről és a szervátültetésről

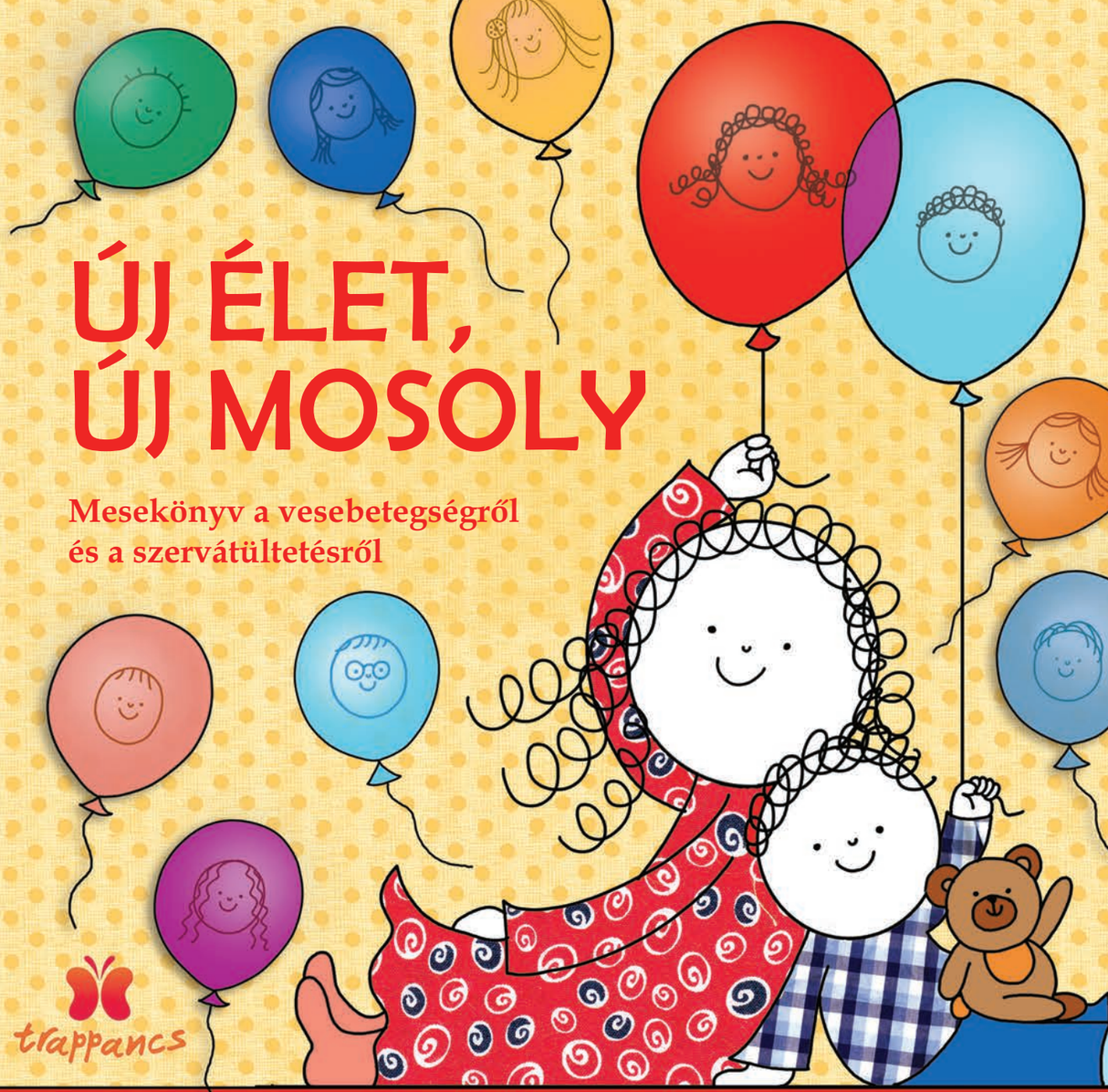

trappancs

Trappancs Egyesület

Új élet, új mosoly

Mesekönyv a vesebetegségről és a szervátültetésről

Trappancs Egyesület

Írta: **Bartos Erika,** meseíró
Adamasky Szilvia, dializált
Maléth Anikó, transzplantációs koordinátor,
SE Transzplantációs és Sebészeti Klinika
Dr. Kelen Kata, gyermekgyógyász, nephrológus szakorvos,
SE I. Sz. Bókay Gyermekklinika
Böcskei Virág, programfelelős, Nemzeti Vese Program

Szakmai lektor: **Prof. Dr. Reusz György**, egyetemi tanár,
SE I. Sz. Bókay Gyermekklinika

Illusztrálta és szerkesztette: **©Bartos Erika**

A magyar szöveget lektorálta: **Lovász Andrea**

Tördelte: **Háló László** /TypoNex Bt./

Kiadja: **Trappancs Egyesület**

Ezúton szeretnénk hálás köszönetünket kifejezni Bartos Erikának,
aki nélkül ez a könyv nem születhetett volna meg!
Köszönjük a téma iránti elkötelezettségét, szeretetteljes figyelmességét!
Köszönjük, hogy áldozatos munkájával segítette a vesebeteg gyermekek ügyét,
hogy hozzájárult a megértés, az elfogadás és a gyógyulás hármas csodájához!

www.trappancs.hu
www.vesebetegseg.hu
2016

ÚJ ÉLET, ÚJ MOSOLY

Mesekönyv a vesebetegségről és a szervátültetésről

trappancs

Trappancs Egyesület

A Levendula utca

Lotti a Levendula utcában, egy szép, sárga házban lakik anyával, apával és Lócival, a szőke hajú, négyéves öccsével. Lotti már öt és fél éves, és a közeli Mazsola Óvodába jár. Szeret oviba járni, sőt, azt mondta anyának, ha megnő, ő is óvónéni lesz.

Lottinak és Lócinak anya vagy apa minden este olvas mesét. Sok szép könyvük van, de Lóci mégis azt szereti a legjobban, amikor apa leteszi a könyvet, és fejből mesél. Új történeteket talál ki, amelyekben minden szereplő más és más hangon szólal meg. Lotti kedvence a „Mézes Mackó csodálatos utazása”. Mézes Mackót egyszer nagymama hozta ajándékba, és bár már kicsit elnyűtt, elmaradhatatlan társa Lottinak, bárhová is megy. Lóci is szereti a mackót, de Lotti nem szívesen adja oda – kicsit félti a testvérétől.

Lócinak beteg a veséje

Mostanában azonban nem olyan vidámak a napok, mint régen. Lotti nem tudja, mi történt, de érzi, hogy valami baj van. Esténként elmarad a szokásos mesebeli kalandozás, és anya is folyton ideges. Lóci hamar elfárad, gyenge és sápadt. Nem eszik, vagy csak nagyon keveset, még a kedvenc lekváros palacsintája sem kell neki.

Egy nap elviszik a közeli doktor bácsihoz, aki egy hassimogatós vizsgálat után vért vesz Lócitól. Az orvosok ezt fogják megvizsgálni, mert a vérben olyan rejtett dolgokat is meglátnak, amelyeket másképpen nem. Például azt, hogy van-e Lócinak valamilyen titkos betegsége. Lóci kicsit sír a vérvételkor, de azért nagyon bátor fiú!

Másnap délután Lotti szinte repül haza apával az oviból, hogy átadhassa Lócinak azt a rajzot, amit aznap készített.
– Hol van Lóci? Rajzoltam neki az óvodában egy szép traktort, útközben meg csodaszép köveket gyűjtöttem. Nézzétek! – kiabálja Lotti az izgatottságtól egészen kipirulva.
– Lóci fent alszik a szobájában, mert beteg – válaszolja anya.
– De én meg tudom gyógyítani! Itt van a nagypapától kapott varázspálcám és a bűvös köpenyem. Az bármire jó! – és Lotti már indul is a játékdoboz felé.
– Tudod, Lotti, a varázspálca sok mindenre jó, de Lócit most nem tudjuk vele meggyógyítani. Gyere ide, ülj le, elmagyarázom – mondja halkan anya.

– A doktor bácsi azt mondta, hogy Lóci betegségét csak a kórházban tudják meggyógyítani. Beteg a veséje, ezért alaposabban megvizsgálják, és kiderítik, pontosan mi a baj, hogy segíteni tudjanak rajta.

– A veséje? Mi az a vese? – kérdezi Lotti nagy szemekkel, a varázspálcáját és Mézes Mackót szorongatva.
– Elmondom, figyelj – veszi át a szót apa.

A vese

– A vese az egyik belső szervünk. Kettő van belőle mindenkinek, és olyan a formájuk, mint a babszemeknek. Nézd csak! – és apa Lotti tenyerébe csúsztat két tarka babszemet.
Lotti kíváncsian forgatja a kezében a babokat.
– Nekünk is két ilyen vesénk van?
És ilyen picik? – kérdezi.

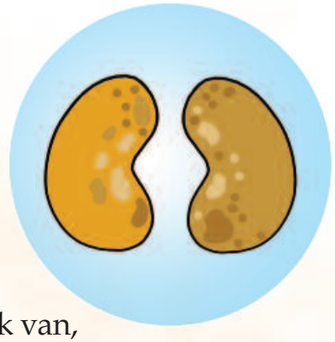

– Igen, két vesénk van,
de jóval nagyobbak egy babszemnél
– mosolyog apa.

– A vese olyan, mint egy őrszem, bent tartja a testben a fontos dolgokat, és kiszűri a károsakat. Így vigyáz ránk, hogy egészségesek és erősek maradjunk: tudjunk futni, fára mászni, ugrálni. És azért is őrködik, hogy bármit ehessünk, ihassunk, hogy ne legyünk fáradtak és gyengék – teszi hozzá anya.
– Állj csak fel! Nézd, itt, meg itt van a vesénk – mutatja apa, és Lotti jobb meg bal oldalára helyezi a tenyerét.

Lotti töpreng egy kicsit, majd megkérdezi:
– Kiszűri a veszélyes dolgokat? De hogyan?
– A testünkben erek futnak, az erekben pedig vér folyik. Te is láttad, mikor elestél és eleredt a véred. A vérben sok kis alkotórész nyüzsög. A vese dolga, hogy ezek közül kiválassza és kiszűrje a káros anyagokat. Lerajzolom neked, úgy könnyebb megérteni – mondja apa.

A vér sok millió apró alkotórészből áll. A legfontosabbak a vörösvérsejtek: ők szállítják az oxigént. A vérlemezkék meggyógyítják a sérüléseket, a fehérvérsejtek pedig megvédik a szervezetünket a veszélyes baktériumoktól és vírusoktól. Vannak azonban olyan káros anyagok is, amelyeket egyedül a vese ismer fel, és csak a vese képes arra, hogy száműzze ezeket a vérből.

Amikor a vér befolyik a vesébe, az olyan, mintha a vér apró összetevői belépnének egy nagy váróterembe, ahol a vese őrei, a nefronok minden belépőt ellenőriznek. A nefronok döntik el, hogy melyik elem merre folytathatja az útját. Akit továbbengednek, az a vérrel együtt továbbhaladhat, de akire rámutatnak, az a narancssárga folyosóra kerül. Itt még akadhatnak olyanok, akiket egy kiskapun át visszaengednek a vérbe, de a legtöbben a sárga folyosóra jutnak. Belőlük lesz a vizelet.

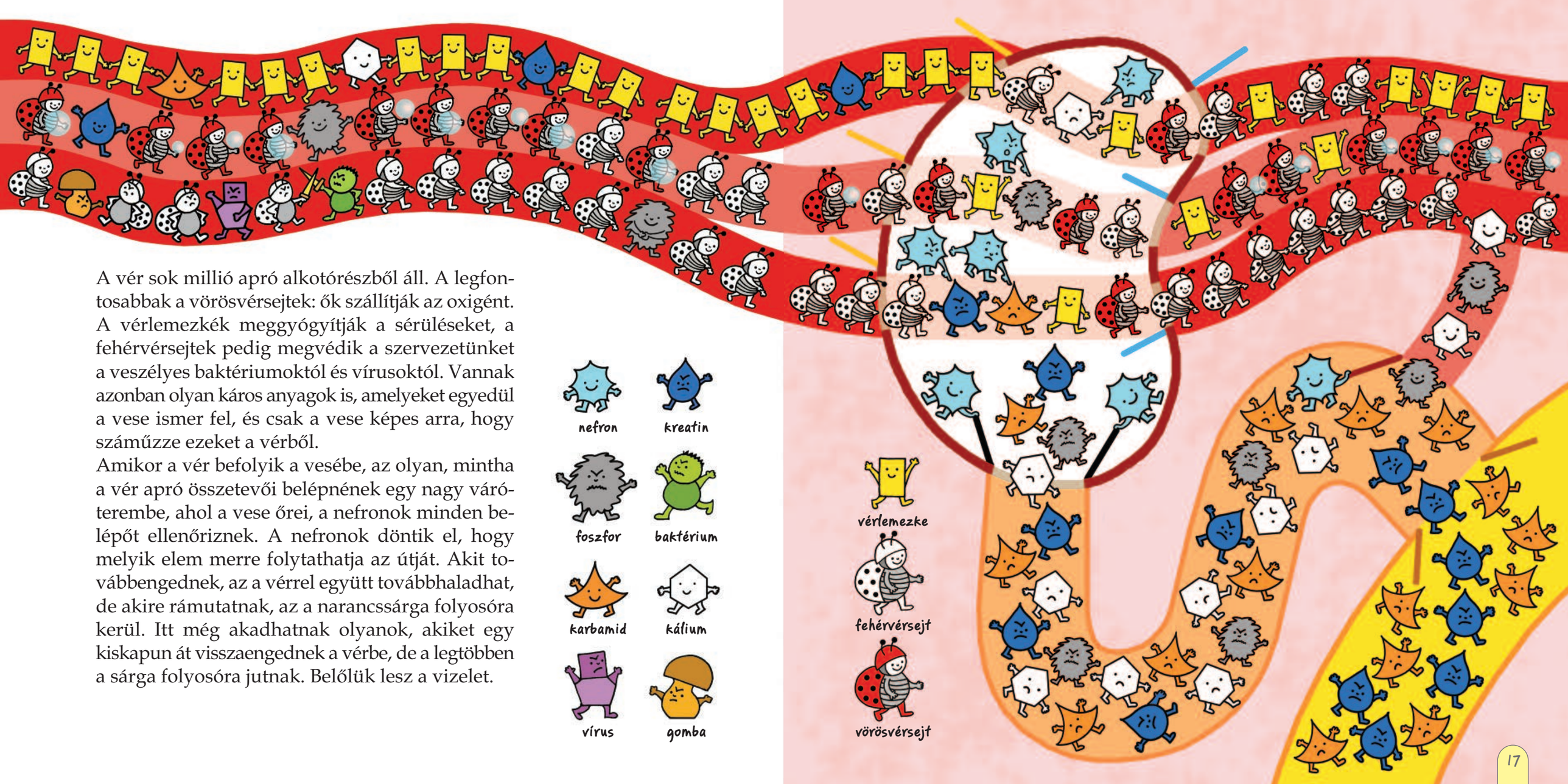

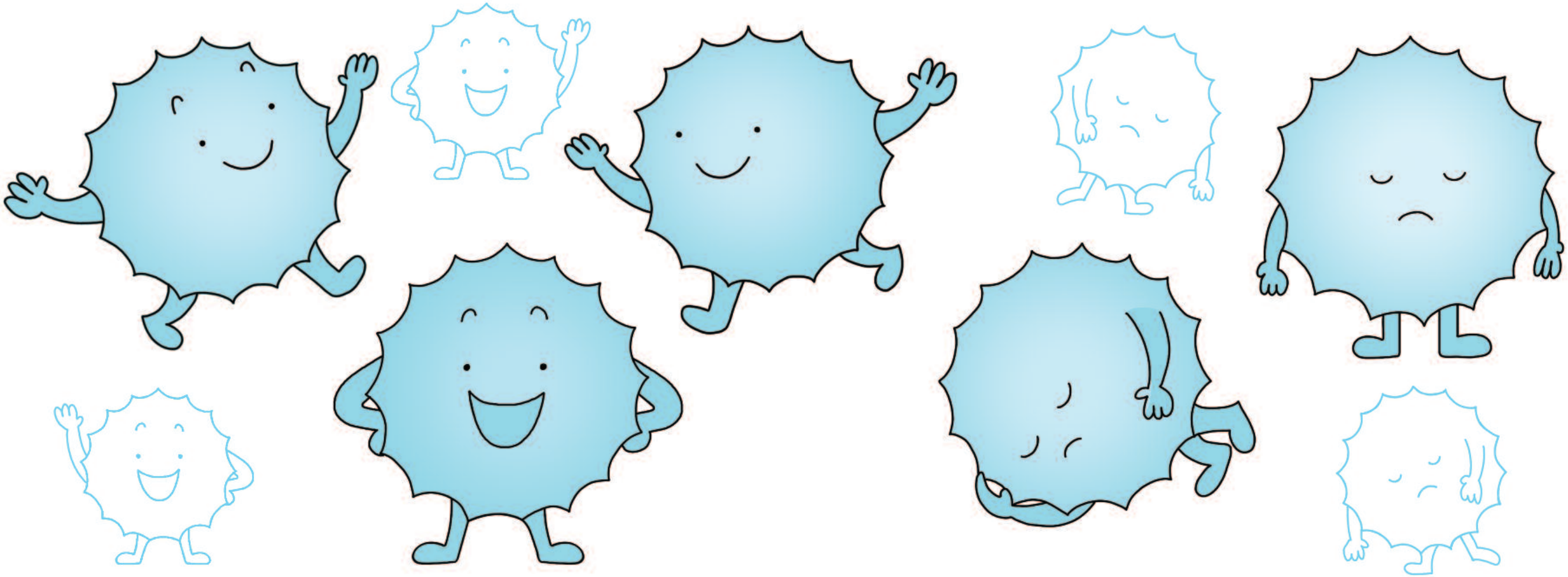

Az egészséges vesében erős és vidám nefronok munkálkodnak. De ha nem működik jól a vese, akkor a nefronok sem végzik jól a dolgukat.

Folyton álmosak, elszunyókálnak, nem őrködnek, és nem válogatják szét a vér elemeit. Így aztán a testünket nem tisztítják meg a káros anyagoktól.

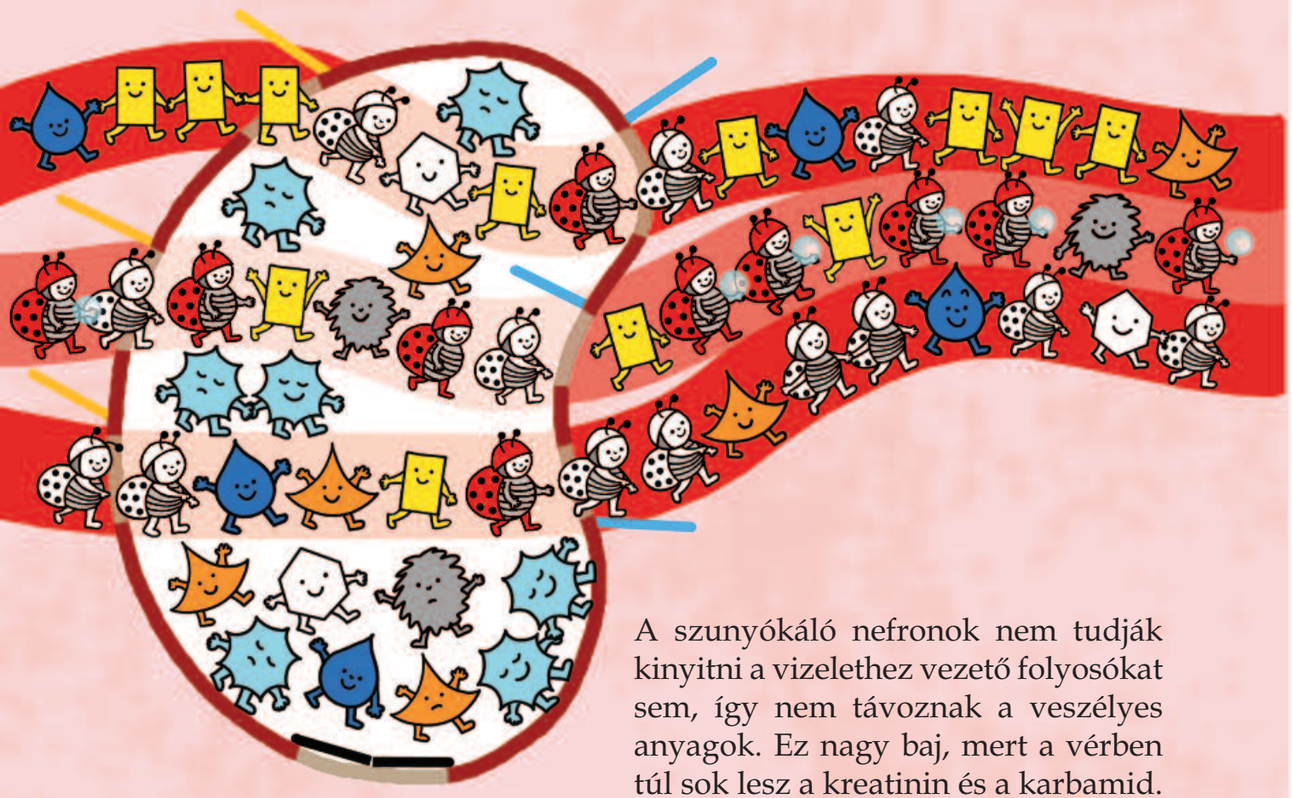

A szunyókáló nefronok nem tudják kinyitni a vizelethez vezető folyosókat sem, így nem távoznak a veszélyes anyagok. Ez nagy baj, mert a vérben túl sok lesz a kreatinin és a karbamid.

A doktor bácsi ezeket vizsgálja a vérben. Ha sok van belőlük, nyomban arra gyanakszik, hogy a vese megbetegedett.

– És mi mit tehetünk most? Hogyan gyógyul meg Lóci? – kérdezi riadtan Lotti.
– Az orvosok tudni fogják, mit kell tenni. De nekünk is van tennivalónk: változtatni kell Lóci étrendjén. Mivel a veséje nem ismeri fel és nem válogatja szét a káros anyagokat, így néhány ételfélét Lócinak most nem szabad ennie. A csokiban és a kakaóban például sok a foszfor, a banánban pedig sok a kálium, így ezeket Lóci most nem eheti. Sajnos veszélyes a dió, a sajt, a bab és a sárgaborsó is. Még a sütőtök is, pedig azt úgy szereti...

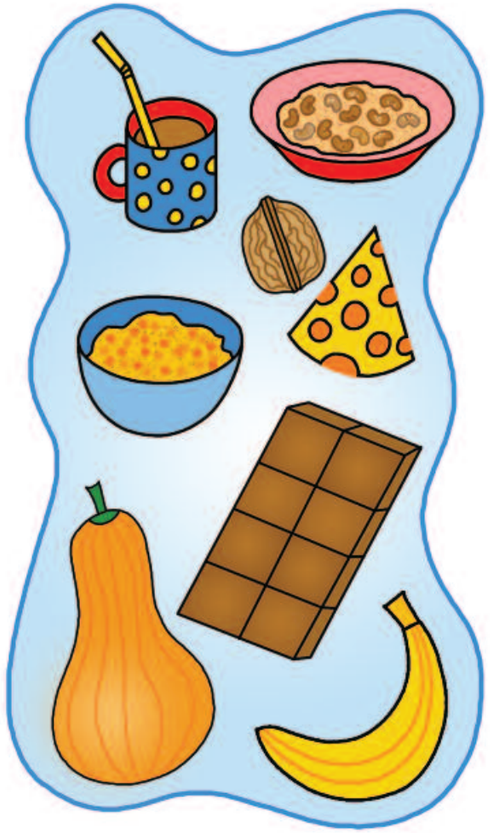

– Úgy tűnik, Lócinak egyik veséje sem működik jól, ezért olyan fáradt és gyenge. Holnap a kórházban alaposan megvizsgálják, és megmondják, hogyan gyógyulhat meg.

A Gyermekklinika veseosztályán

Lóci, anya és apa megérkeznek a kórházba, amit úgy hívnak, hogy gyermekklinika, mert ott csak gyerekeket gyógyítanak. Lóci fáradt és nyűgös, apa az ölében viszi. Anya és apa is ideges. Egy kedves néni a pult mögött elmagyarázza, hol találják a Veseosztályt. Anya és apa nem néz semerre, csak megy előre, szótlanul. Lóci apa válla felett kukucskál. A szép, régi épületen át az udvarra jutnak, Lócinak tetszik az ott parkoló sárga mentőautó. Nem is olyan rossz hely ez.

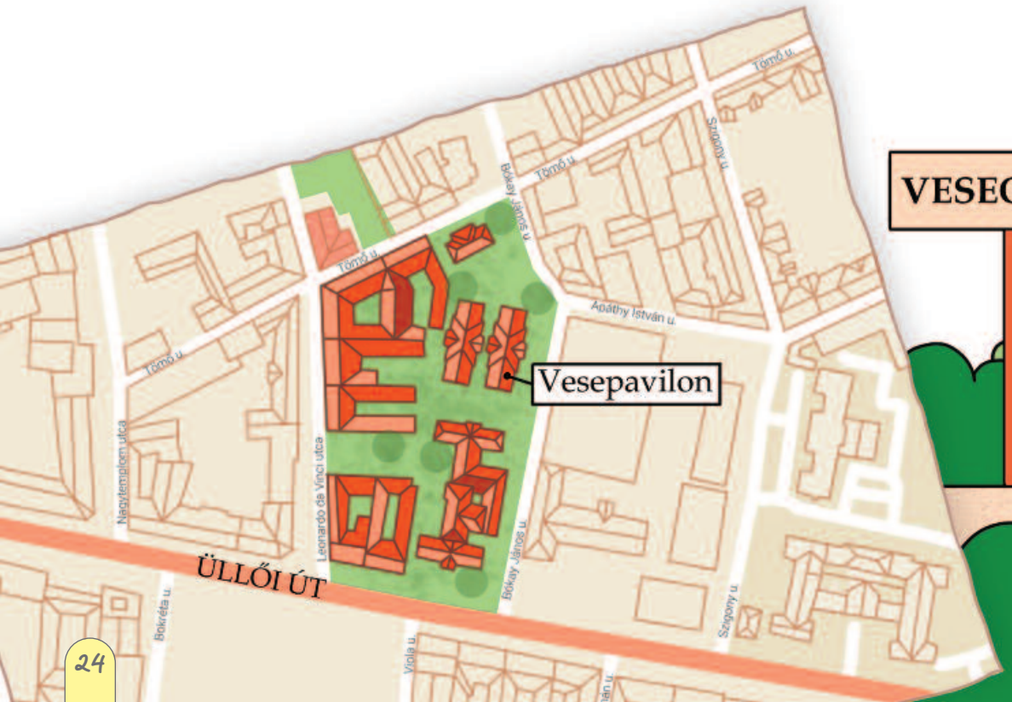

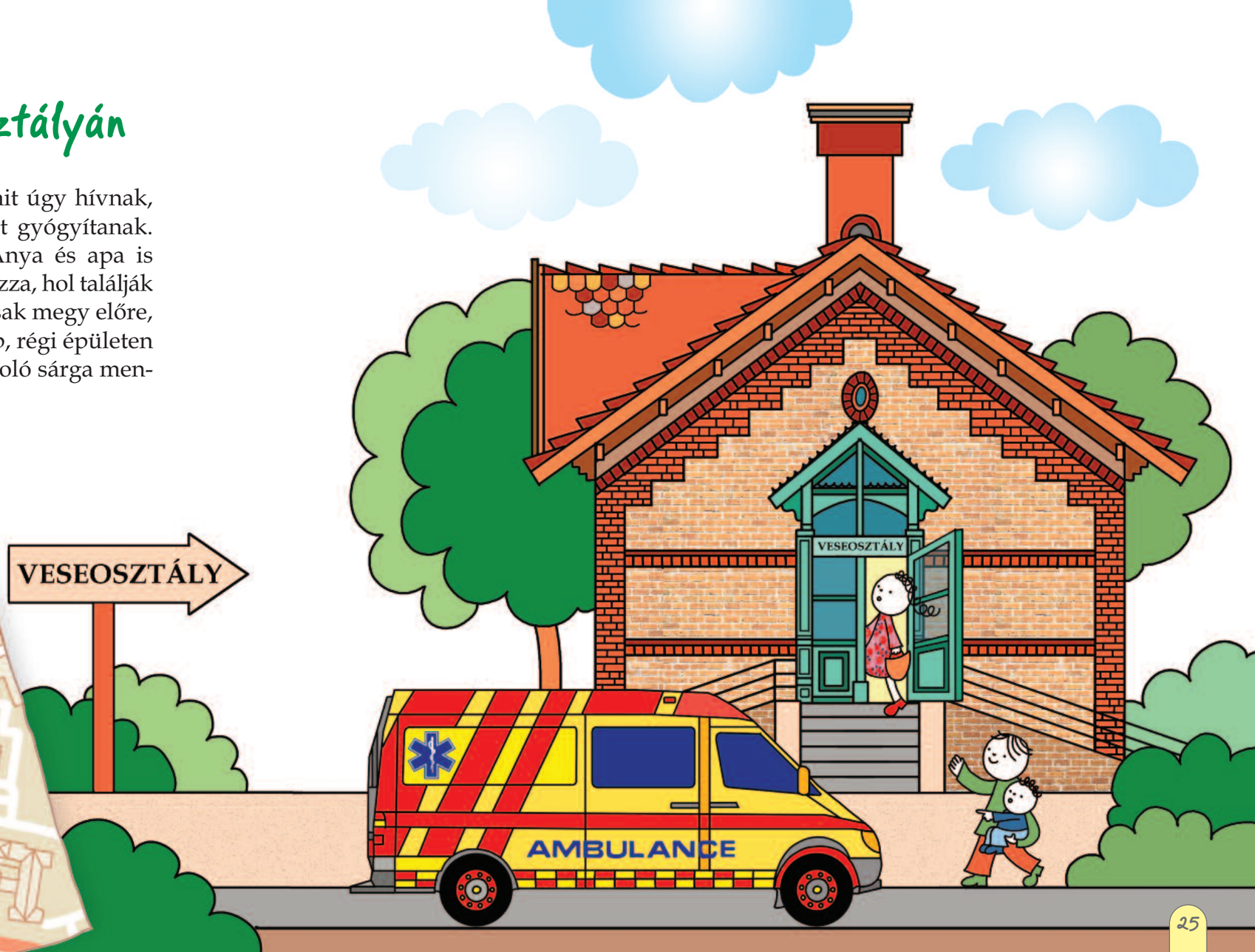

Egy kisebb épületbe érnek, anya és apa ettől kicsit megnyugszik. Várakozó gyerekek között találják magukat, a polcokon színes könyvek, az asztalnál sok játék. Anya megkeresi a doktor nénit, aki egy kis szobába hívja őket.

A doktor néni és anya sokáig beszélgetnek: a doktor néni sokat kérdez Lóciról, anya pedig igyekszik mindenre pontosan felelni. Apa és Lóci addig megnézi a polcon sorakozó játékffigurákat, és építenek egy kis tornyot a színes fakockákból.

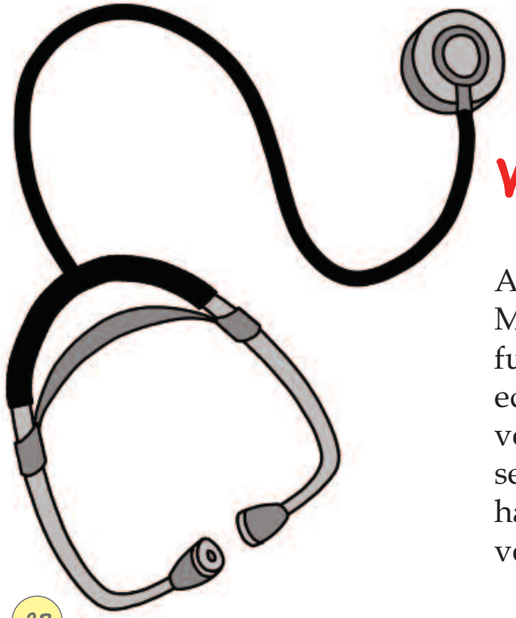

Vizsgálatok

Aztán a doktor néni megvizsgálja Lócit. Megmutatja, hogy csak a kezét és azt a fura hosszú valamit fogja használni, ami eddig a nyakában pihent. Tetőtől talpig végigsimogatja Lócit, szerencsére ez kicsit sem fáj. Aztán a saját fülébe dugja a hosszú hallgatót, és csendben hallgatja Lóci szívverését.

A vizsgálat után a doktor néni még sokáig beszél anyához és apához, akik ettől szomorúak lesznek. Anya a végén elmondja Lócinak, hogy ők ketten most itt maradnak. De Lóci nem érti, miért kell a kórházban aludniuk, és apa miért mehet haza Lottihoz.

Lóci és anya egy másik szobába mennek, ahol egy nővérke megméri, hogy Lóci milyen nagyra nőtt. Ez nem újdonság Lócinak, mert otthon apa is gyakran megméri az ajtófélfánál a magasságát. Aztán lázmérés következik, és a mérlegre is fel kell állni. A mérleg megmutatja, milyen nehéz Lóci. Végül jöhet a vérnyomásmérés: a nővérke Lóci karjára teker valamit, amin kismackók vannak, aztán megnyomnak egy nagy gombot. Lóci karját elkezdik szorítani a mackók, és bizsergést érez az egész karjában, de a nővérkék megnyugtatják, hogy nem tart sokáig. A végén a mackók egy nagyot szusszannak, és a szorítás elmúlik. Lócinak ez tetszik, szeretné ő is megnyomni azt a nagy gombot. A nővérkék megengedik neki.

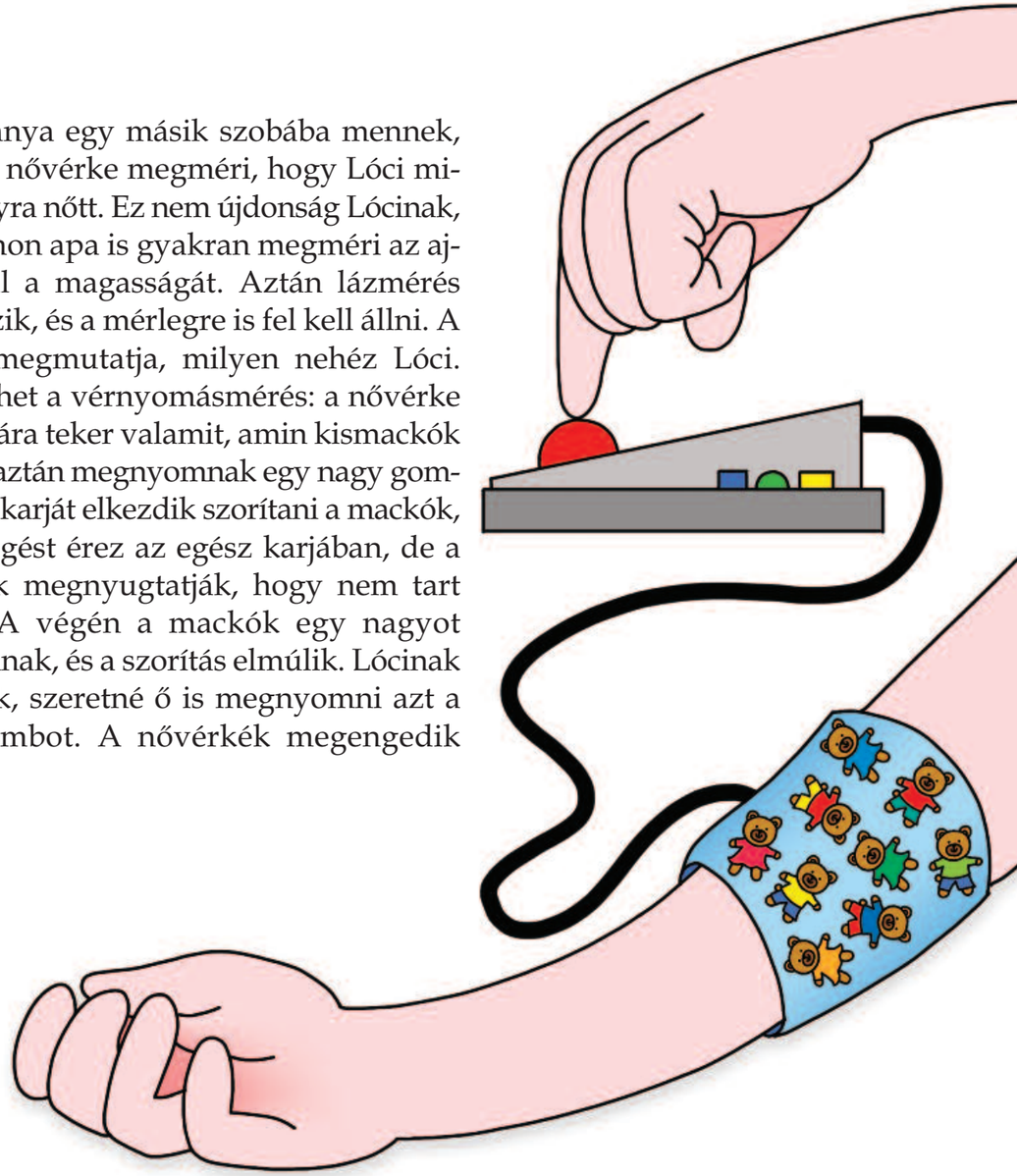

A Repülős tű

Ezután Lócit anya ölébe ültetik. Velük szemben egy mosolygós nővérke ül. Miközben színes csöveket készít elő, elmondja Lócinak, hogy a vérvétel kicsit fájni fog. Anya biztatja Lócit, aki így is nagyon bátran viselkedik, hiszen korábban is átesett már vérvételen. De ez most más, mert egy kis csövecskét hagynak Lóci kezében, ami olyan, mint egy kis szívószál. El is magyarázza, hogy a csövecske azért marad Lóci kézfejében, mert abból mindig lehet vért venni, és azon keresztül be lehet adni a gyógyszereket és az infúziót is. Így elkerülhető az újabb tűszúrás.

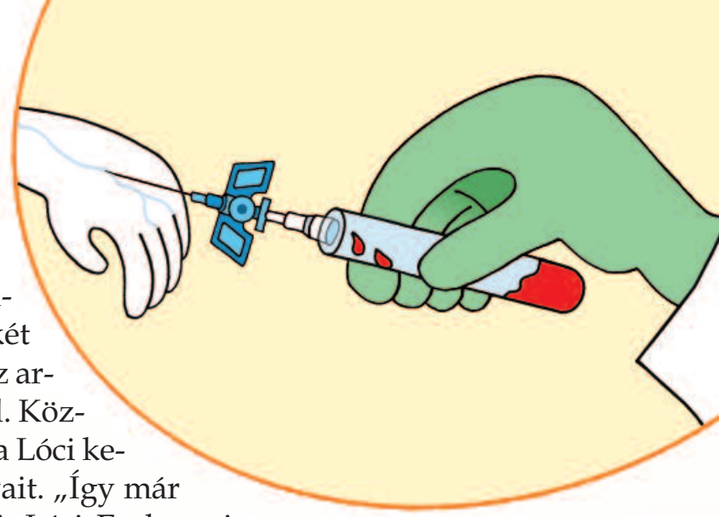

A nővérke megkérdezi Lócitól, melyik kezével szokott rajzolni, mert a repülőt a másikra teszi.
„Ez a repülő nagyon szúrós”, gondolja Lóci, és két könnycsepp gurul végig az arcán, majd anya kezére hull. Közben a nővérke odaragasztja Lóci kezéhez a repülő kék szárnyait. „Így már nem fog elrepülni”, gondolja Lóci. Ezek szerint egy darabig velem marad…
Lóci ezután választhat egy jutalommatricát magának: talál is egy repülőset.

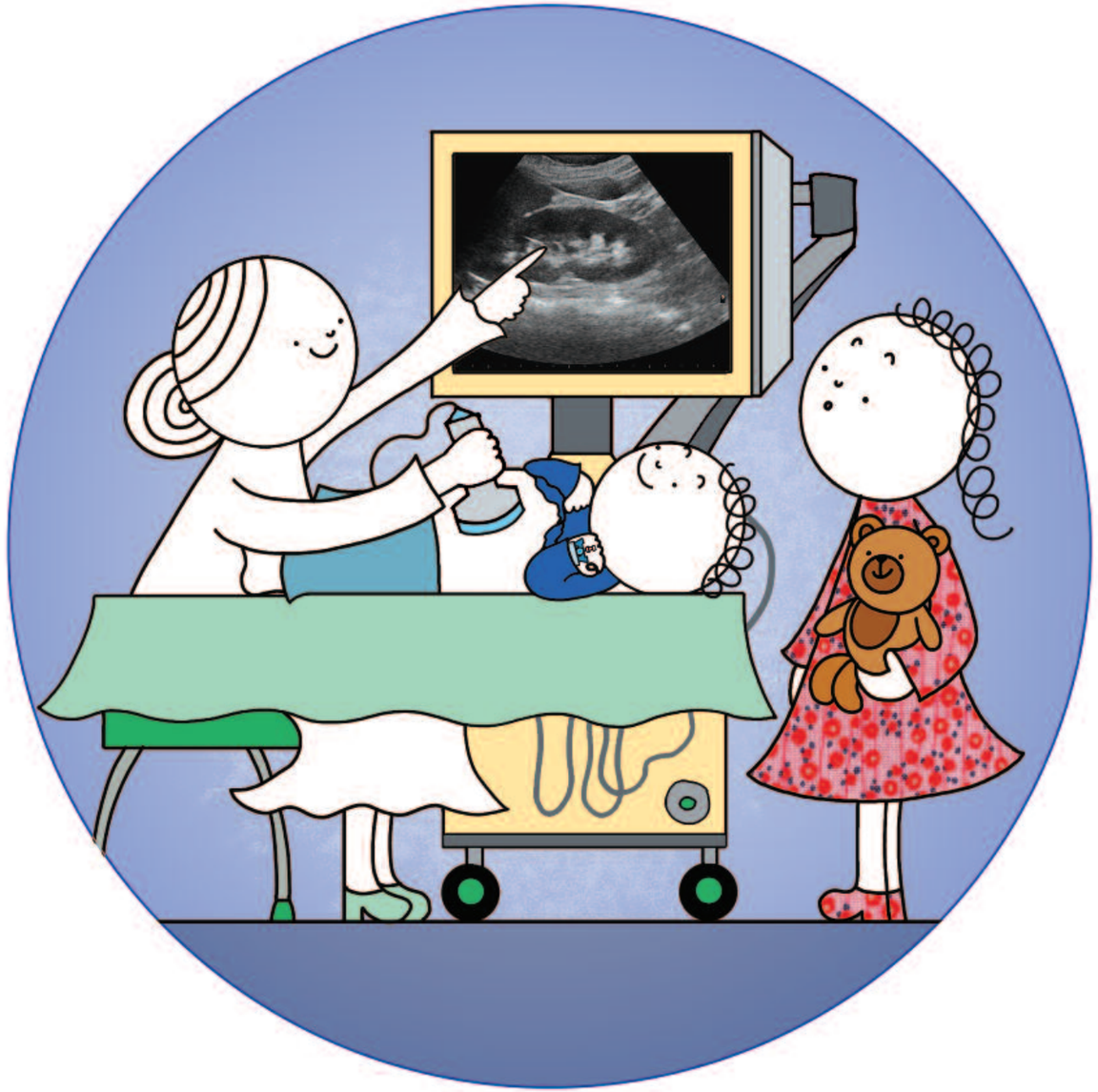

Az ultrahangvizsgálat

Lóci és anya most ultrahangvizsgálatra mennek. A doktor néni elmondja, hogy ezzel a vizsgálattal olyan dolgokat is láthatnak az orvosok, amelyek belül vannak, és kívülről nem láthatóak. Lóci menet közben megkérdezi anyától, hogy az ultrahang fájni fog-e vagy, hogy hangos lesz-e. Anya megnyugtatja, hogy nem.

Egy kis szobába kell bemenniük, ahol sötét van. De Lóci nem fél a sötétben, otthon is mindig ő mondja Lottinak, hogy nem kell félni. A doktor néni megkéri Lócit, hogy feküdjön nyugodtan. Ő is elmondja, hogy semmi nem fog fájni, csak egy vicces eszközzel csiklandozza Lóci hasát, ami először egy kicsit hideg lehet. Közben megmutatja Lócinak a képernyőt, ahol ő is láthatja, mi van a saját pocakjában. Ez tényleg nem fáj. És nagyon izgalmas!

A művesekezelés

A vizsgálatok után a doktor néni elmondja anyának, hogy Lóci veséi túl kicsik, ezért működnek rosszul, és ettől lett Lóci beteg. Délután apa is bejön.

A doktor néni elmagyarázza: ahhoz, hogy éljünk, mindenképpen szükségünk van a veséink működésére. Sajnos Lóci mindkét veséje beteg, így nemsokára valahogyan pótolni kell ezeket.

A doktor néni sokáig magyarázza anyának és apának, hogy történik a művesekezelés. Az egyik lehetőség az, hogy Lóci hetente háromszor bejön a kórházba, és egész délelőtt egy ágyban pihen, miközben egy nagy gép dolgozik a veséi helyett. A másik lehetőség az, hogy Lóci pocakjába egy csövet tesznek, így Lóci végig otthon lehet, anyának viszont otthon kell kezelnie Lócit, naponta többször is. Anyának és Lócinak is ez a lehetőség tetszik jobban. Lóci még nem érti, de anya már igen, hogy a művesekezelés, vagyis a dialízis azt jelenti, hogy helyettesítik Lóci rosszul működő veséit.

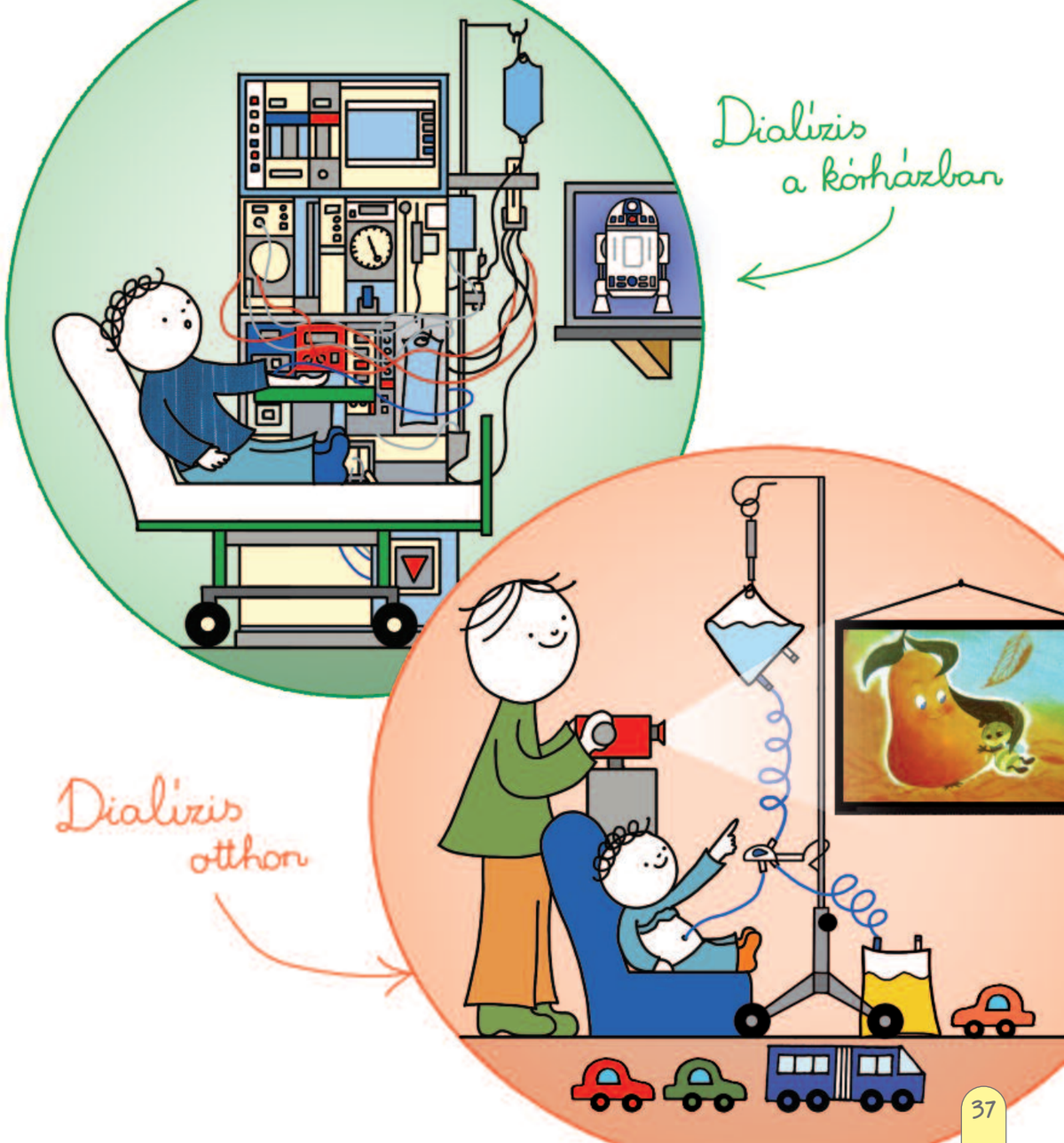

Ezt apa később elmagyarázza Lócinak:
– A dialízis azt jelenti, hogy a beteg vesék helyett gépek dolgoznak. Ha a dialízis kórházban történik, az olyan, mint egy hosszú ideig tartó vérvétel.

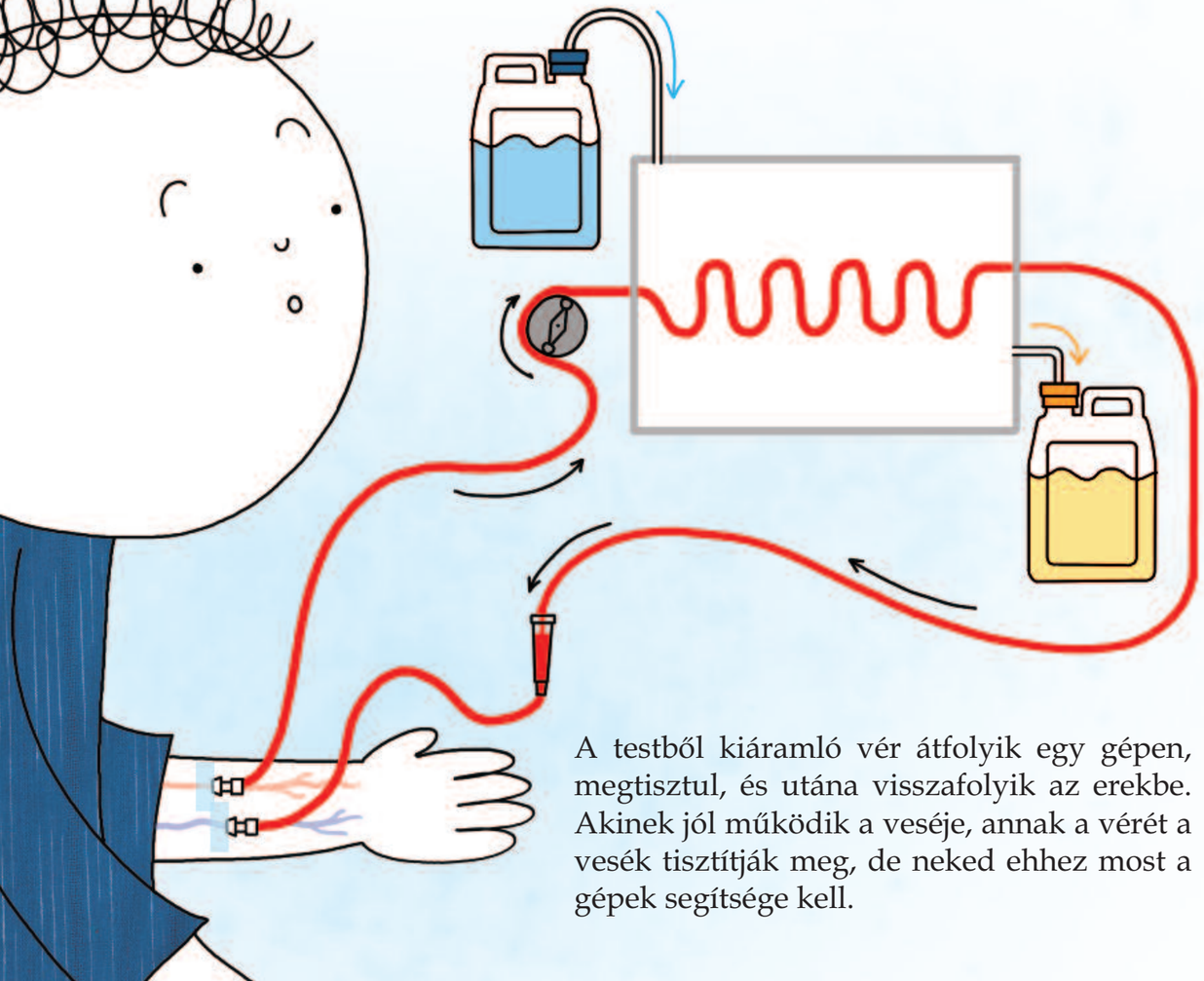

A testből kiáramló vér átfolyik egy gépen, megtisztul, és utána visszafolyik az erekbe. Akinek jól működik a veséje, annak a vérét a vesék tisztítják meg, de neked ehhez most a gépek segítsége kell.

– Ha a dialízis otthon történik, akkor más a helyzet. Ilyenkor nem a vér halad át egy tisztító gépen, hanem egészen egyszerűen kiöblítjük a hasadat. Egy csövön át különleges folyadék folyik a hasadba, és ez a folyadék elvégzi a vese feladatát: kiszűri a káros anyagokat. Az elhasznált folyadék pedig kifolyik a csövön. Ahhoz, hogy ezt az otthoni dialízist végezhessük, először a csövet kell behelyezni a pocakodba. Ez egy műtéttel jár.

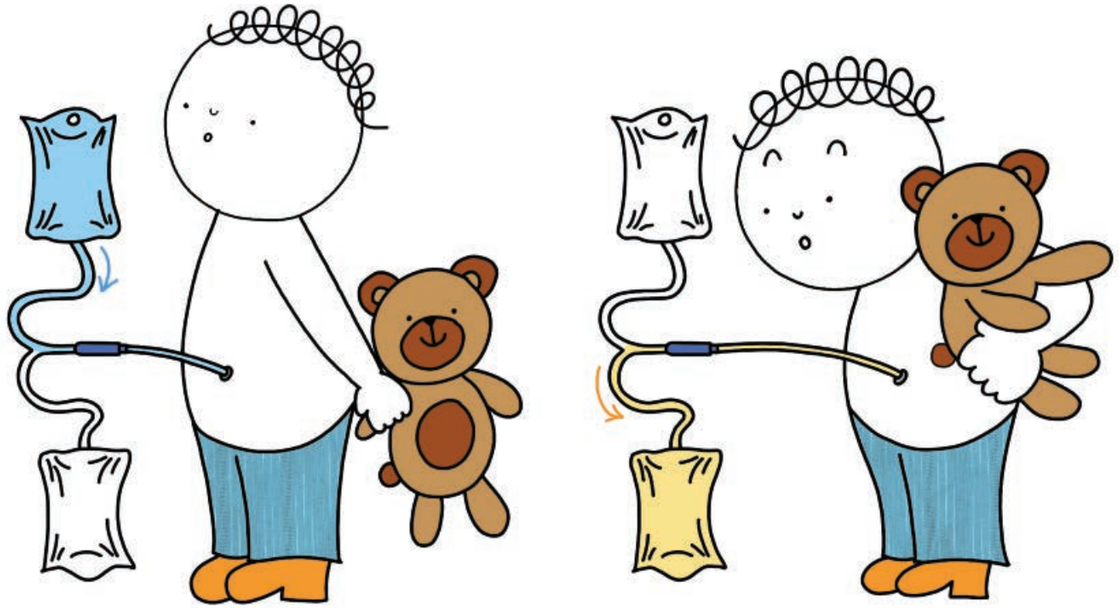

A kígyó beültetése

Eljött a nap, amikor Lóci hasába teszik a csövet.
Anya még soha nem izgult ennyire!

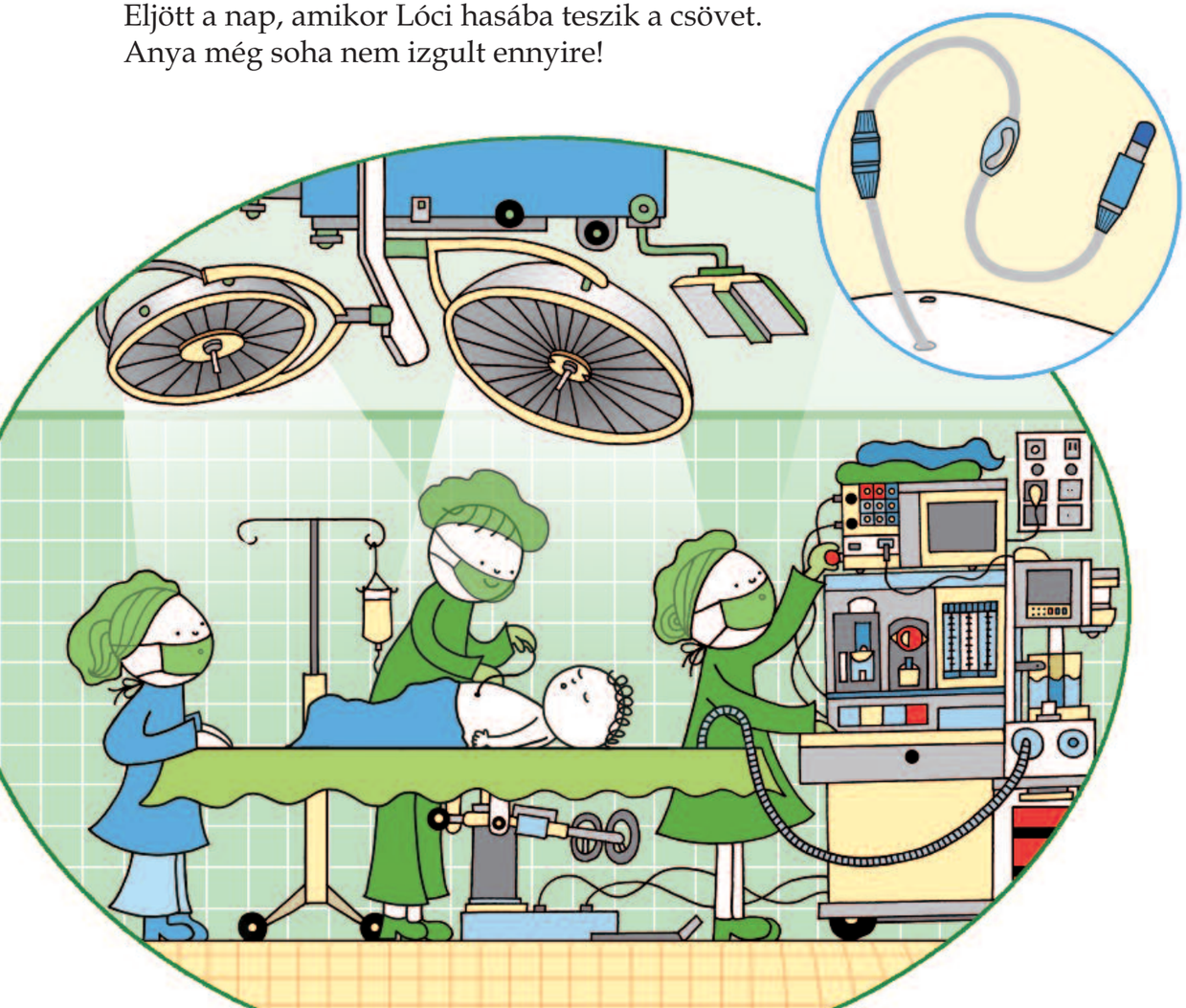

Egy zöld ruhás doktor bácsi érkezik Lócihoz, aki újra alaposan megvizsgálja, és jó sok mindent kérdez anyától. Ezután Lócit egy zöld lepedős, gurulós ágyra fektetik: anya fogja a kezét, egy bácsi tolja az ágyat. Elindulnak a műtőbe. De anyának az ajtónál el kell köszönnie. Lóci most először fél egy kicsit. A bácsi, aki tolta, átfekteti őt egy másik ágyra. Egy másik doktor bácsi megsimogatja a buksiját, aztán azt mondja, gondoljon a kedvenc játékára. Az altatósziruptól Lóci azonnal álomba merül.

Mikor felébred, anya ül mellette. Apa is ott van, és még Mézes Mackót is behozta: Lotti küldte neki. Lócinak egy kicsit fáj a pocakja, ezért a doktor nénitől gyógyszert kap.
Amikor meggyógyul, egy picit végre hazamehet Lottihoz. Néha ugyan vissza kell majd menni a kórházba, de az már amúgy is ismerős. Lóci a legjobban annak örül, hogy végre elmesélheti Lottinak, mi minden történt vele.

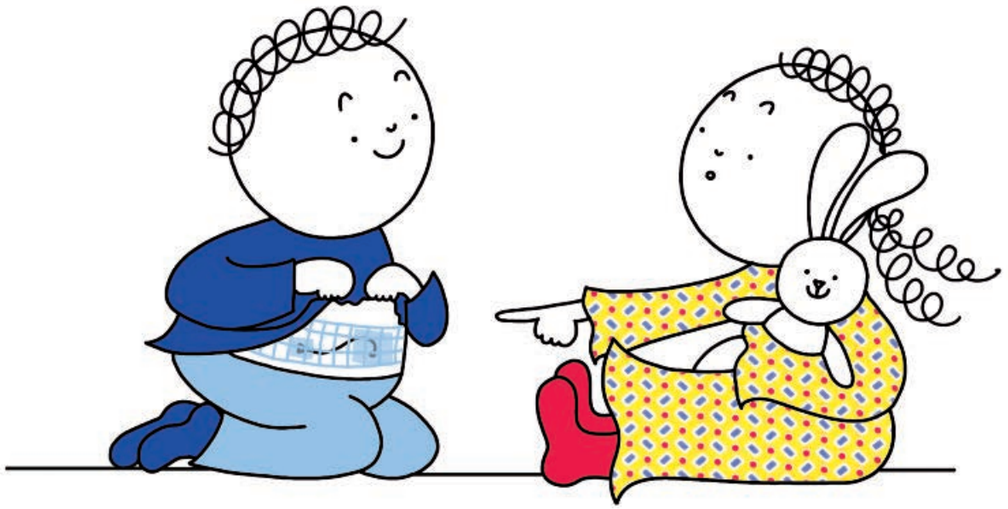

A kígyó használata

Két hét múlva anya és Lóci újra beköltözik a kórházba. Anyának meg kell tanulnia, hogyan tud otthon Lócinak segíteni, vagyis hogyan kell használni a csövet Lóci pocakjában. Időközben Lóci megbarátkozott a csővel, ami mindig kilóg belőle: kígyónak nevezi. A nővérkék megtanítják anyának, hogyan kell a kígyót használni. Anya először nagyon izgul, de aztán napról napra ügyesebb lesz. Naponta többször megitatja a kígyót: ilyenkor egy nagy zacskóból folyik a folyadék Lóci hasába, aztán a hasából egy másik zacskóba.

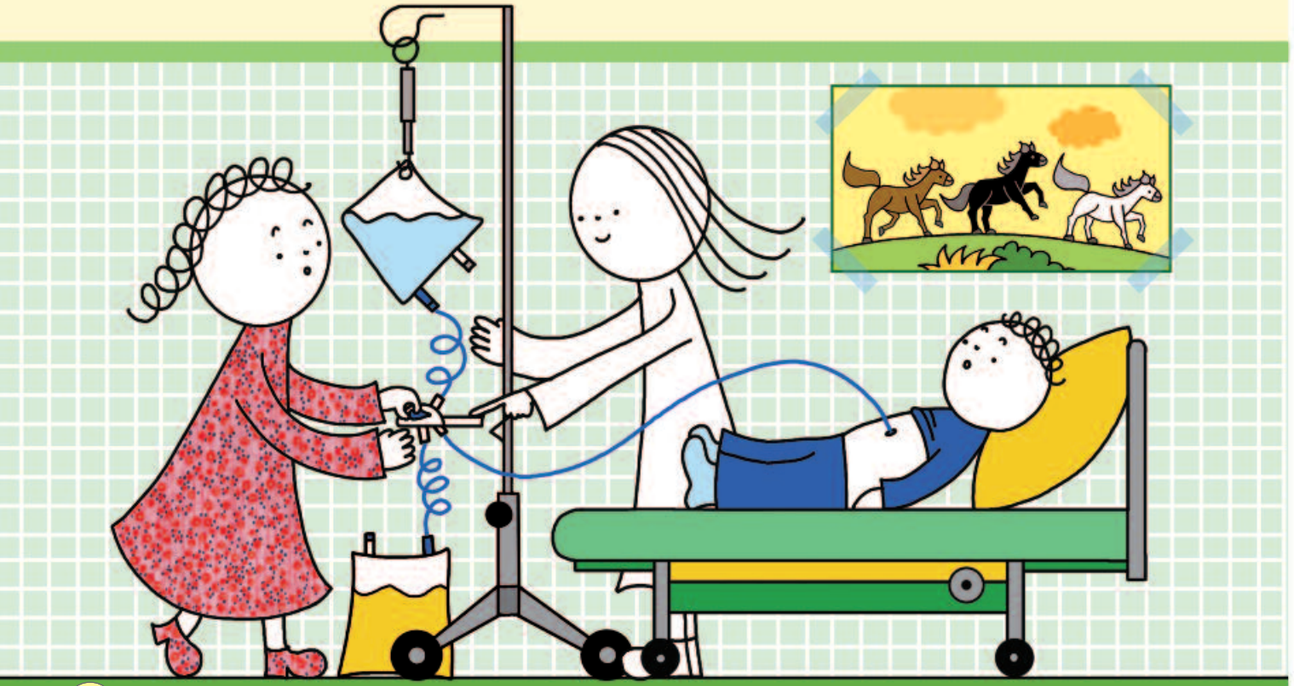

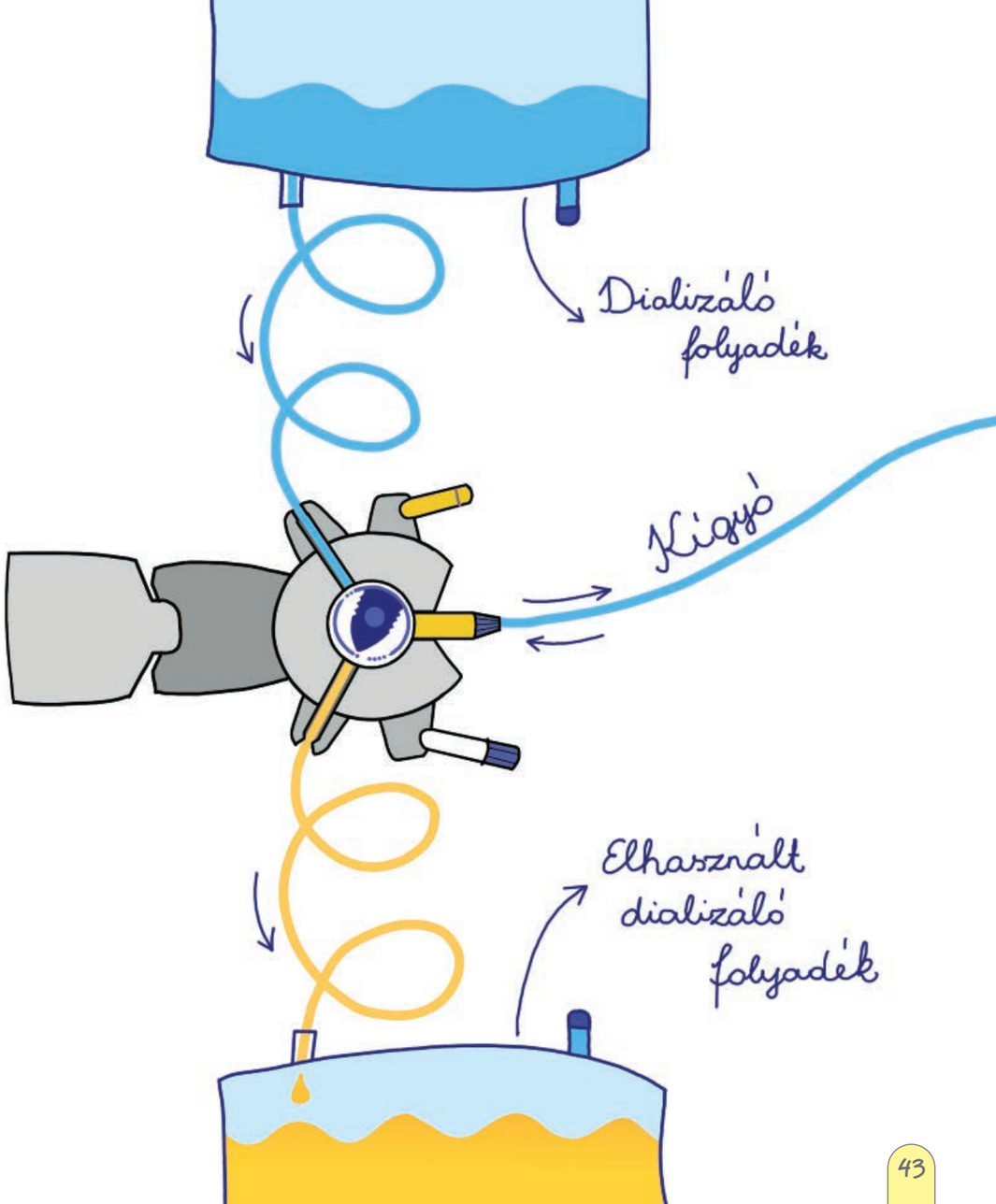

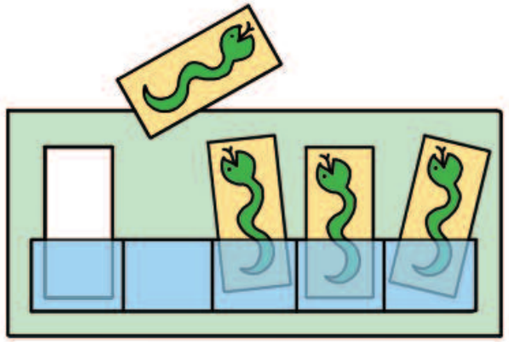

A hét végére anya már nagyon ügyesen végzi a dialízist, Lóci pedig sokkal jobban érzi magát. Végre hazamehetnek. Otthon naponta ötször kell a dialízist elvégezni. Anya nagyon figyel, nehogy egy is kimaradjon, ezért öt kártyát tesz a falra, és minden dialízis után megfordít egyet. Napközben anya egy hálót teker a kígyó köré, hogy Lócit ne zavarja a játékban.

Lotti is segít. Amíg a hosszú csövön át folyik a dializáló folyadék, addig szívesen bábozik Lócinak. Sokféle mesét eljátszott már, de Lócinak a Három kismalac a kedvence. Dialízis közben gyakran mesefilmet néznek együtt, vagy könyvet lapozgatnak, így hamar elszalad az idő.

Nem vagy egyedül!

A doktor néni időről-időre megvizsgálja Lóci pocakjában a csövet, havonta kell vizsgálatra járni a Gyermekklinikára. Ilyenkor Lóci találkozik vesebeteg társaival is. Pár alkalom után már jól ismerik egymást!

Lóci hamar barátságot köt Ákival, ő lesz a legjobb barátja az osztályon. Mindig örülnek, amikor találkoznak. Mindketten szeretnek focizni, és elhatározták, hogy egyszer majd elmennek együtt egy Real Madrid meccsre!

Mindig van olyan gyerek, aki éppen szomorú, vagy fáj valamije. A gyerekek egymással versengve próbálják szomorú társukat felvidítani, hiszen mindannyian tudják, mit érezhet ilyenkor a másik. A szúrás fáj, kellemetlen a hányinger, és senki sem szeret órákig egyhelyben ülni. De könnyebb, ha nem vagyunk egyedül a bajban. A Veseosztályon összebarátkozó gyerekek kérés nélkül is figyelnek a többiekre, aggódnak a társaikért, megértik és támogatják egymást – igazi csapatként működnek együtt.

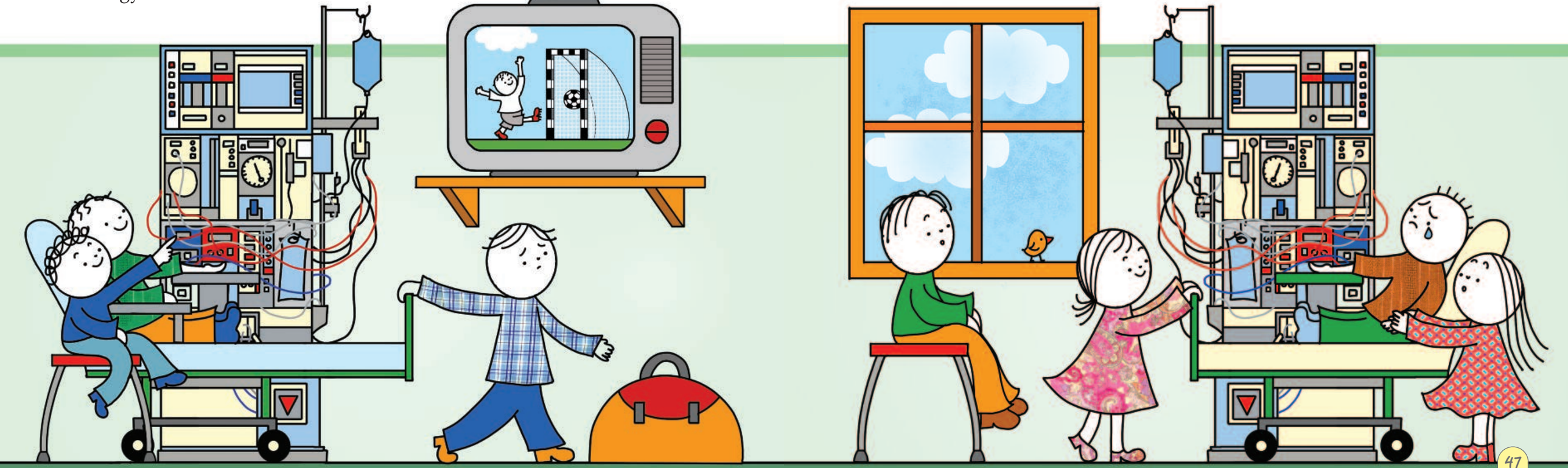

Lóci hónapokig hordja a pocakjában a kígyót. Anya ügyesen végzi a dialízist, de a nap végére nagyon elfárad. Amikor Lóci és Lotti végre elalszik, akkorát sóhajt, hogy még a Hold is meghallja az égen. A dialízis nem könnyű. Lócinak sem, anyának sem, és senkinek a családban.

Anya fáradtan leül a kanapéra. Apa ránéz, összeszorul a szíve, keresi a szavakat, de azok nem jönnek. Inkább csak odaül anya mellé, és megfogja a kezét.

– Ki kellene cserélni a beteg vesét... – súgja anya.

Lehetőség az Új életre

Az elsóhajtott kívánságra csakhamar megérkezik a válasz. Másnap reggel a Gyermekklinikán a doktor néni hosszú beszélgetésbe kezd apával, anyával és Lócival. Elmondja, hogy a kígyó talán nem is kell örökre Lóci pocakjában maradjon, talán van jobb megoldás. Épp az, amire anya is gondolt: később Lóci kaphat egy új vesét, és akkor újra úgy élhet, mint a többi gyerek.

– Új vesét? De hogyan? – kérdezi Lóci.

A doktor néni elgondolkodik, majd elmesél Lócinak két történetet: az első Valiról szól, a második Gyula bácsiról.

Vali egy szeplős kislány, akinek szintén megbetegedett a veséje, és az apukájától kapott új vesét. Mivel mindenkinek két veséje van, ezért az apuka úgy is egészségesen élhet tovább, hogy az egyik veséjét odaadta Valinak.

Valéria

Gyula bácsinak is megbetegedett a veséje. Ő egy idegen ember veséjét kapta meg, aki egy balesetben súlyosan megsérült, és meg is halt. Rajta már nem tudtak segíteni az orvosok, ő azonban segített másokon: az ő veséje lehetőséget jelentett Gyula bácsinak. Gyula bácsi sokat gondol az ismeretlen emberre, akinek az új életét köszönheti.

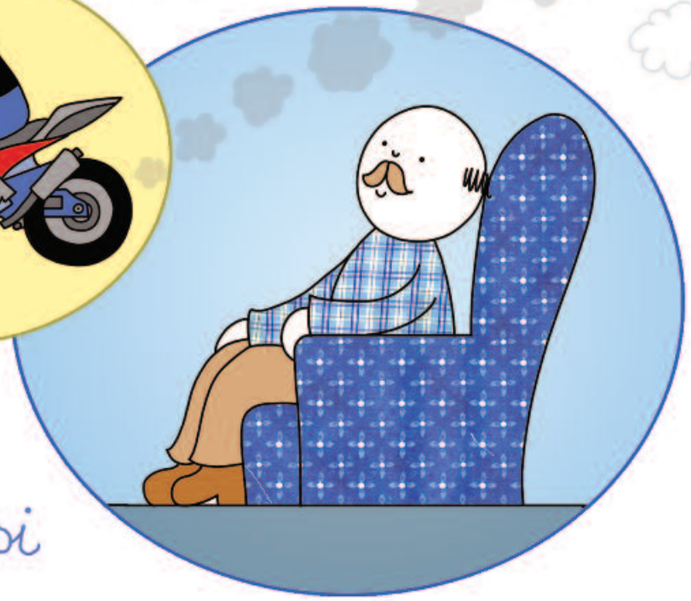

Gyula bácsi

A várólista-vizsgálatok

Lócira most újabb vizsgálatok várnak, mert ahhoz, hogy új vesét kaphasson, először meg kell vizsgálni, alkalmas-e rá a szervezete. Ha minden vizsgálaton sikeresen túl lesz, nemsokára új vesét kaphat.
Ezúttal egy hétig kell maradniuk a kórházban. Ezalatt sok minden történik, Lóci nem unatkozik. Sok olyan vizsgálatot végeznek, amit már jól ismer: tudja, hogy a vérvétel csak egy picit fáj, és azt, hogy az ultrahang csak csiklandós. Megismerkedik a röntgengéppel is, ami egy különleges fényképezőgép, lefényképezi a test belsejét. Ezzel készítenek képet a mellkasáról. Anya is vele lehet, egy nagy köpenyben.

A szívét is megvizsgálják: színes csipeszeket tesznek a kezére és a lábára, meg kis kék labdákat a mellkasára. Kicsit sem fáj, inkább érdekes ez is. A vizsgálat után egy nagyon hosszú rózsaszín papírt nyomnak anya kezébe, amelyen hullámos vonalak vannak. Ez az EKG.
Jó alaposan megvizsgálják Lóci fülét, orrát, torkát, sőt a fogait is. Aztán anyának és Lócinak el kell menni egy másik doktor nénihez, aki több szurit is ad Lócinak. Lóci el is nevezi Méhecske doktor néninek.

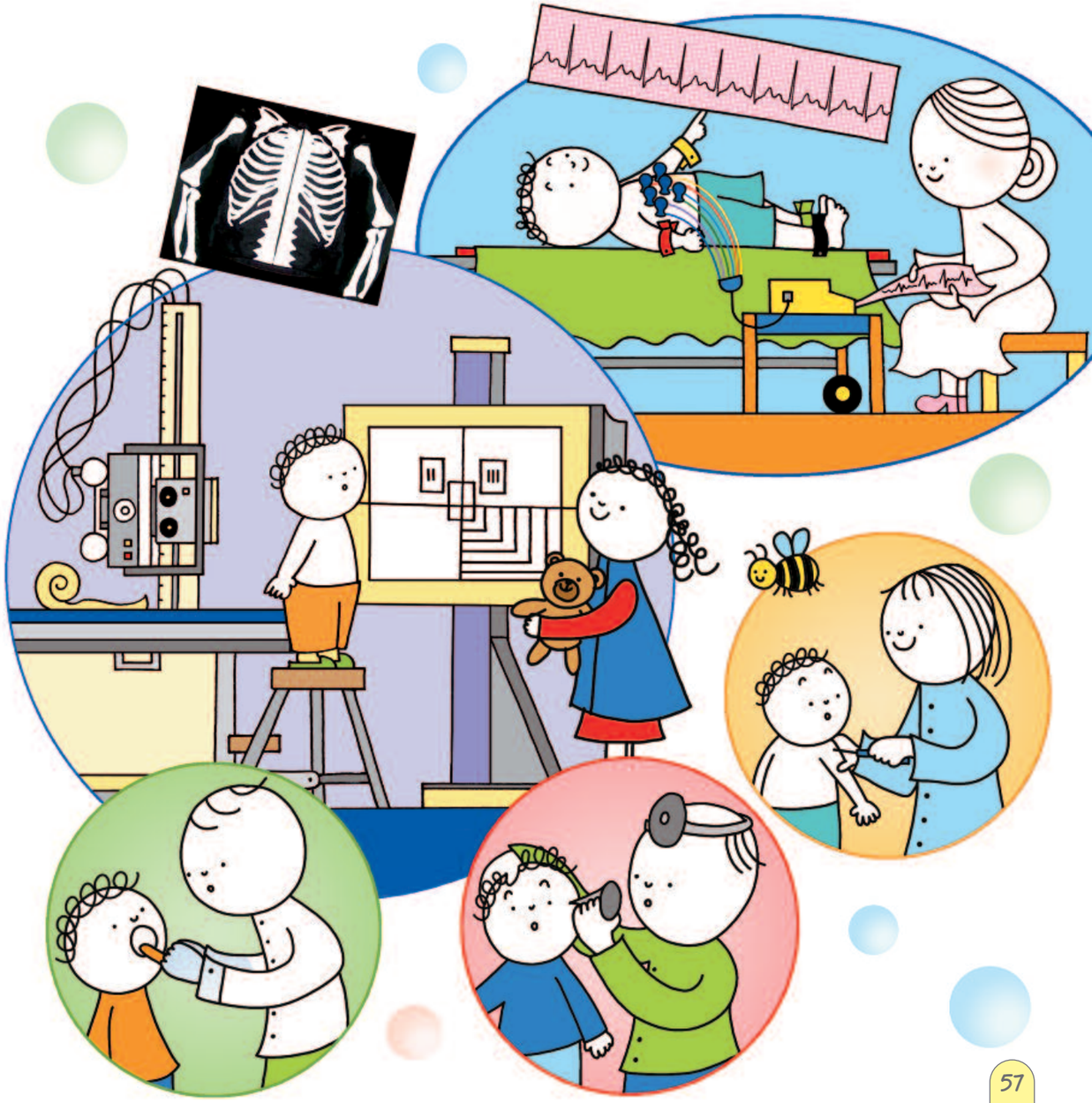

Mire letelik a hét, Lóci ismer minden játékot az osztályon. A Kívánságvirágot is észrevette a falon, és nagyon tetszik neki. A virág szirmai kezekből állnak össze, olyan gyerekek rajzolták ide a tenyerüket, akik új vesére várnak. A kézbe beleírják, mire vágynak a legjobban, vagy mit csinálnak először, ha majd túl lesznek a veseátültetésen...

Lóci is választ magának egy narancssárga tenyeret. Nagyon szereti a vizet, ezért nem is kérdés, mit írjon anya a kézre: Vitorlázni szeretnék a Balatonon!

Egy hét múlva Lóci végre újra otthon játszhat Lottival. Néha még bemennek anyával a kórházba, de már nem kell ott aludniuk.

Lócinak eközben megérkeznek a leletei: minden eredménye jó lett. Így Lóci neve is felkerül a várólistára, ahol azoknak a neve szerepel, akik új vesére várnak. Anya össze is pakol egy nagy bőröndöt, ami ettől kezdve mindig az előszobában áll, hiszen senki sem tudja, mikor találnak az orvosok egy Lócinak megfelelő vesét. Lehet, hogy csak nagyon sokára, de az is lehet, hogy már holnap.

Ha megfelelő vesét találnak, azonnal értesítik anyát telefonon. Ezt a telefonhívást RIADÓ-nak nevezik: ha ilyen történik, azonnal indulni kell a kórházba!

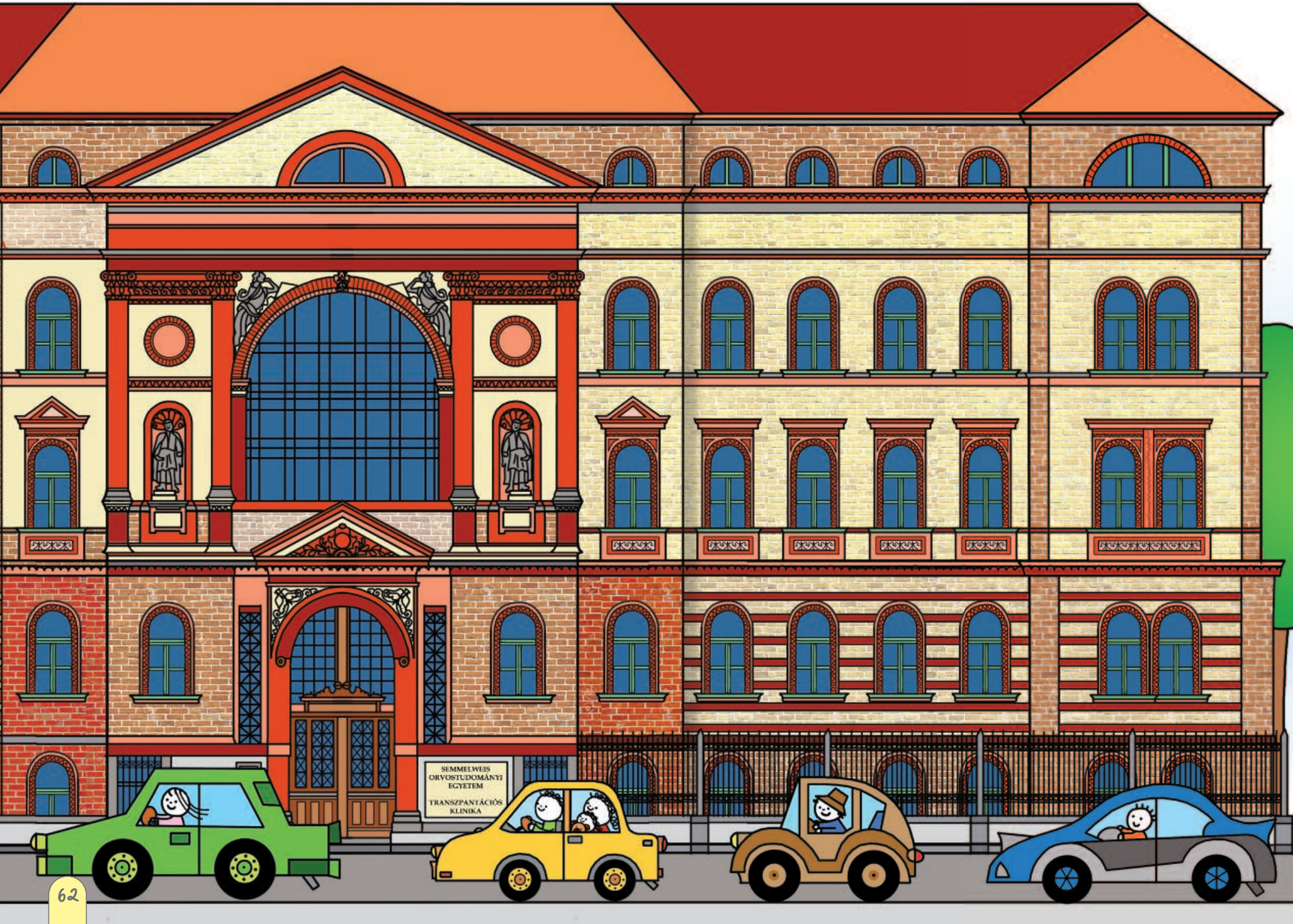

A Transzplantációs Klinika

Lóci és szülei egy új kórházba mennek, amit úgy hívnak, hogy Transzplantációs Klinika, és nincs is messze a már jól ismert gyerekklinikától. A Transzplantációs Klinika egy nagyon szép régi épület, hasonlít a gyerekklinikára, de ez nem gyerekkórház.

Egy koordinátor néni fogadja őket. Vele sokszor fognak még találkozni, ő segít eligazodni a sok vizsgálat között, vagyis koordinálja az eseményeket. Böbének hívják.

Böbe egy doktor bácsihoz kíséri őket, aki megerősíti, hogy Lócinak minden vizsgálata jól sikerült, és a neve már felkerült a vesére várók közé. Az új vesére azonban várni kell, lehet, hogy sokat.

– A várakozás helyett másik lehetőség is van: ha Lóci az anyukájától kapna vesét, akkor nem kellene várakoznia, és gyorsabban meggyógyulna – mondja a doktor bácsi.
Anya szívesen odaadná Lócinak az egyik veséjét, úgy, ahogyan Valinak is az apukája adott egy vesét. Anya utána majd ugyanúgy élhet tovább egy vesével, ahogy eddig. Így a következő napok különböző vizsgálatokkal telnek, melyek kiderítik, anya egészséges-e, és a veséje megfelel-e Lócinak.

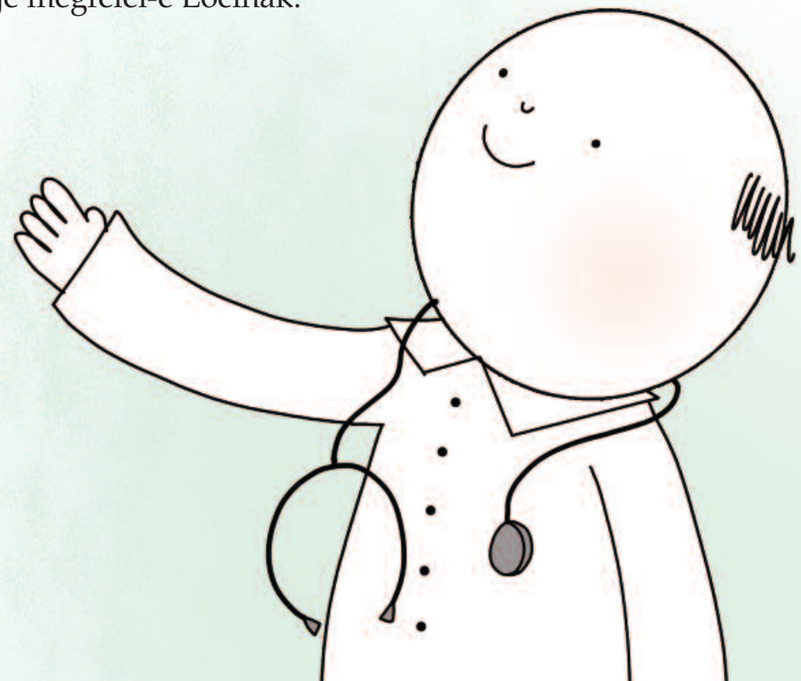

Anya

Böbe elmondja, milyen vizsgálatok várnak anyára. Először vérvizsgálatra van szükség. Nagyon sok mindent ellenőriznek anya vérében, és Lócitól is vesznek megint vért, hogy összehasonlíthassák a kettőt. Lóci már csak egy kicsit fél, a karját sem húzza el.

Következő alkalommal Lóci és anya már sokkal bátrabban érkeznek a Transzplantációs Klinikára. Anya már túl van egy izotópos vizsgálaton, ahol megfigyelték, hogyan működnek a veséi együtt és külön-külön. Aztán volt egy úgynevezett MR vizsgálaton, ahol azt nézték, hogy a hasában lévő szervek egészségesek-e, és hogy a veséjéhez tartozó erek milyen hosszúak.

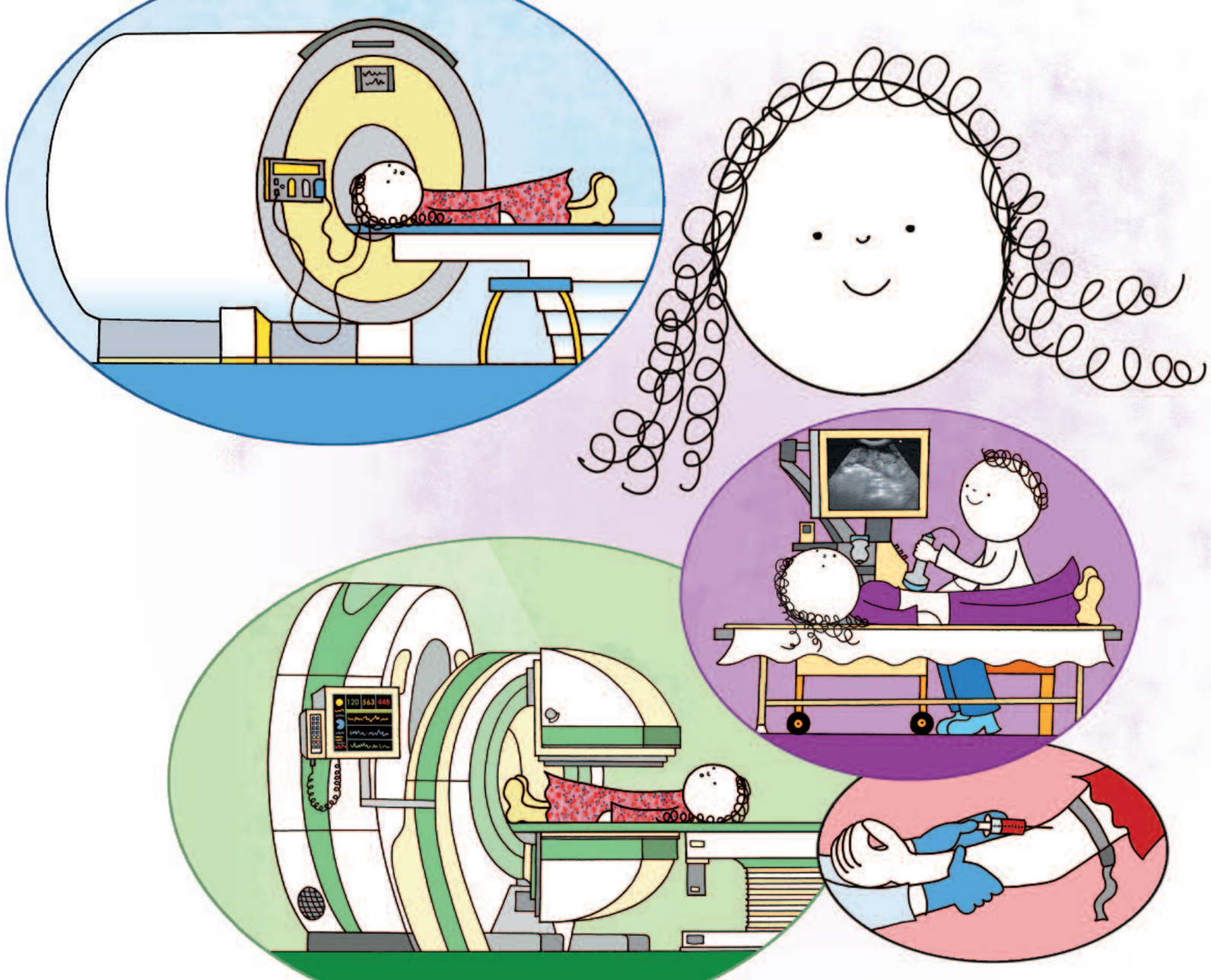

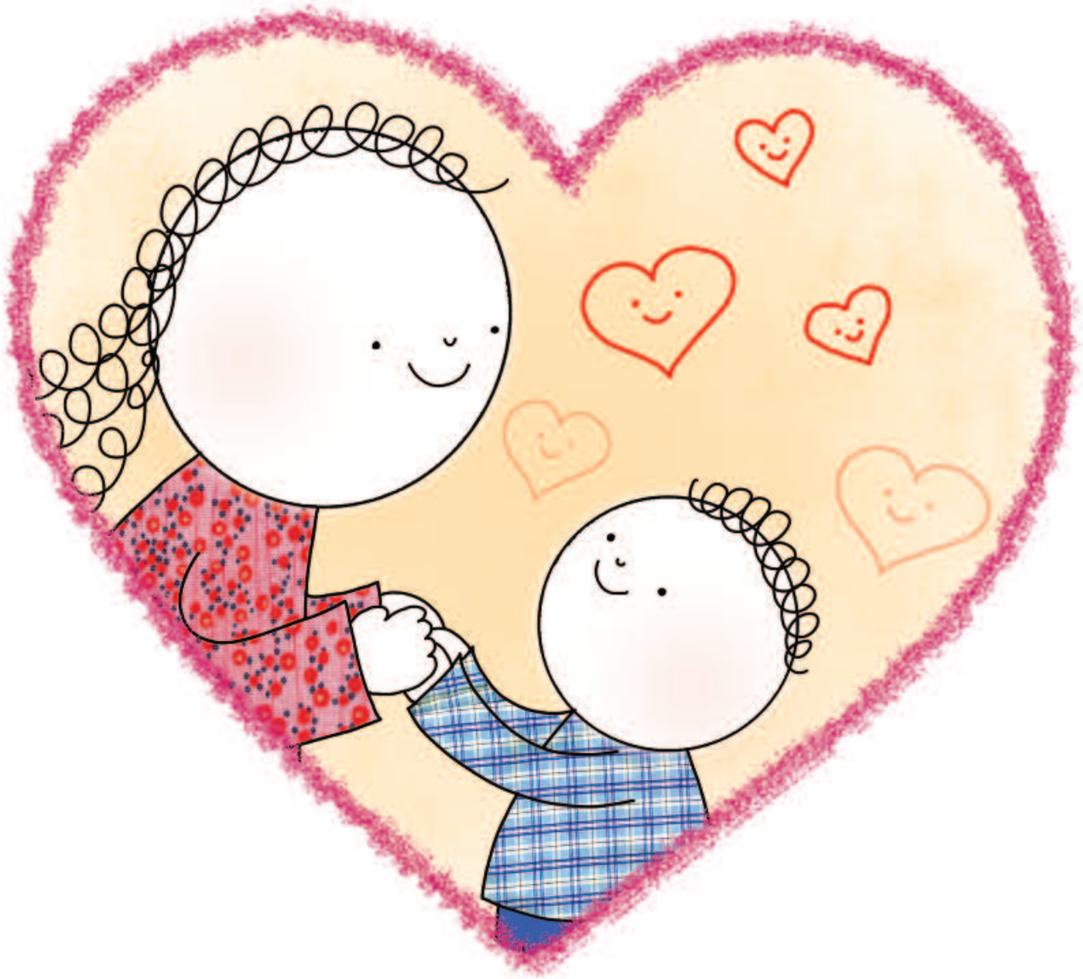

Anya minden eredménye jó, minden doktor bácsi alkalmasnak találja arra, hogy vesét adjon Lócinak!

Anya hosszan elbeszélget Lócival, és elmeséli neki, hogy mi történik majd a műtét során. Elmondja, hogy mindenkinek két veséje van, de egy is elég az egészséges élethez. Ezért anya egyik veséjét az orvosok átültetik Lóci testébe, mert neki sajnos egyik veséje sem működik. Így anyának csak egy vese marad a testében, Lócinak pedig a két régi veséje mellé bekerül az új, jól működő vese. Anya egyszerű rajzot is készít, hogy Lóci jobban megértsen mindent.

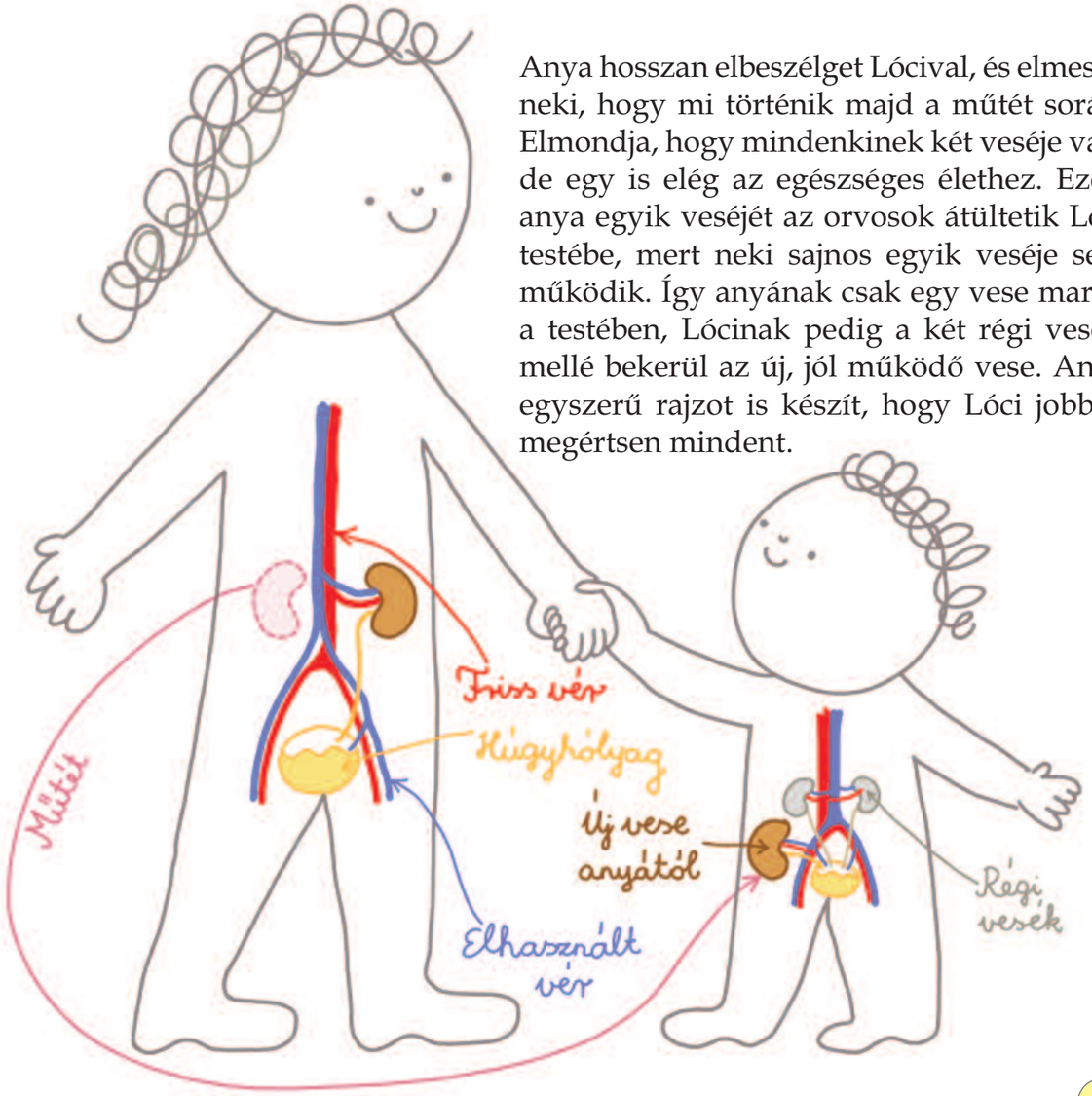

A mai napon ismét van vérvétel. Lócit is és anyát is megnézi egy altató doktor bácsi, és elmeséli, hogyan fognak elaludni a műtőben.

Aztán kitűzik a műtét időpontját, amikor Lóci vesét kap anyától. Az egész család nagyon örül, hogy már nem kell sokat várni.

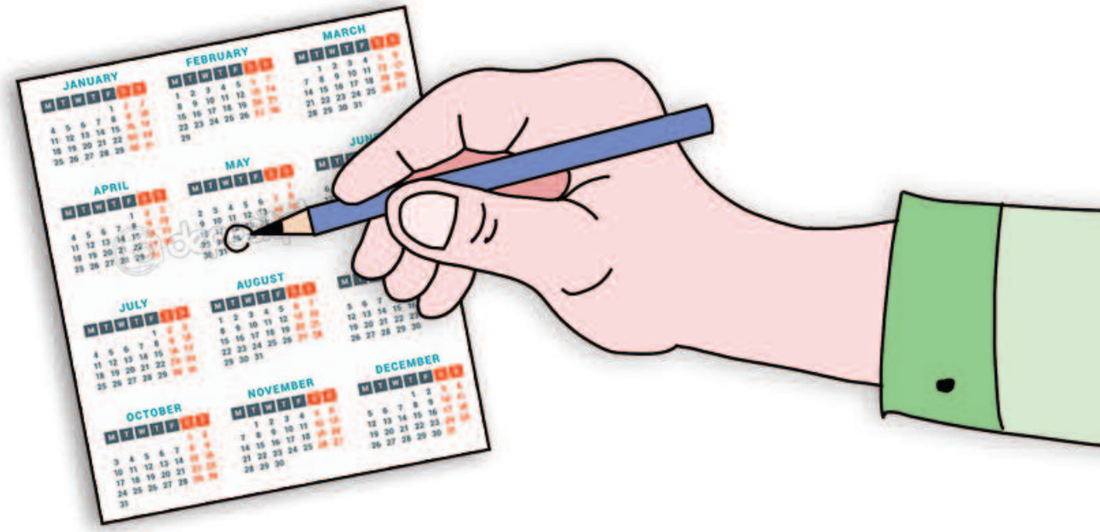

Böbe elmeséli anyának, hogy a műtét után is egymás mellett fekszenek majd Lócival az intenzív osztályon.

Anya elképzeli, milyen lesz az, amikor már túl vannak a műtéten, és Lóci végre megkezdheti az új életét.
– Másodszor is életet adhatok neki – gondolja mosolyogva.

Amikor mindent megbeszéltek, elbúcsúznak Böbétől, aki figyelmezteti őket, hogy vigyázzanak magukra, ne fázzanak meg. És ezentúl is legyenek mindig telefonközelben! Ha ugyanis a kitűzött időpont előtt találnak egy Lóci számára megfelelő vesét, akkor életbe lép a riadó. Abban az esetben mégsem anya adja majd oda Lócinak a veséjét, hanem úgy történik minden, mint Gyula bácsinál.

Riadó

Böbe jól gondolta! Pár nap múlva Lóci épp Lottival és Mézes Mackóval játszik, amikor megszólal anya telefonja, aki hirtelen nagyon izgatott lesz.
– Riadónk van! – mondja Lócinak.

Jó, hogy Lóci kórházi holmija ott vár a bőröndben, az előszobában. Hamarosan jön egy fehér mentőautó, szirénázva suhan Lócival és anyával a klinikára. Lócinak ez nagyon tetszik, izgalmas kaland, hiszen eddig még soha nem utazott szirénázó mentőautóban!

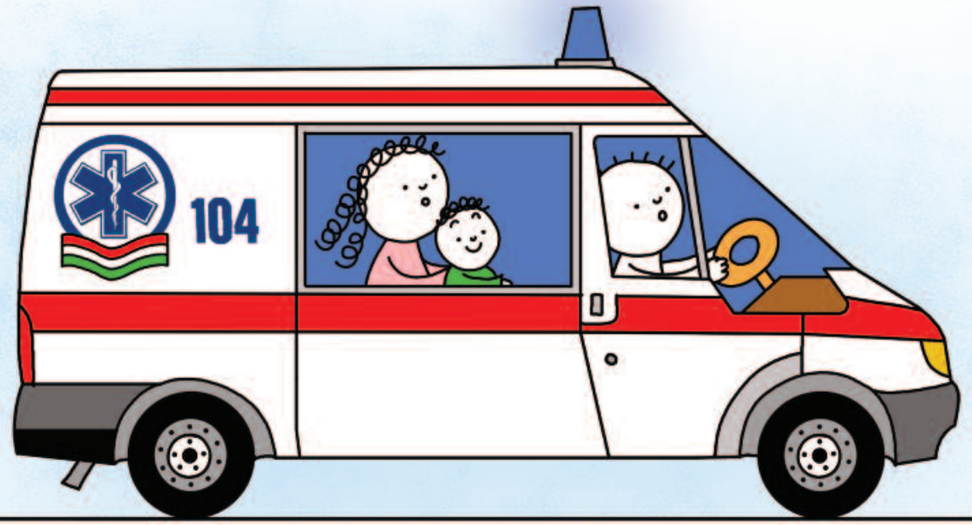

A klinikán Böbe mosolyogva fogadja őket. Bevezetik Lócit egy kórterembe, megmérik a súlyát, a magasságát, a vérnyomását. Behelyeznek a kezébe egy branült, és szárnyacskákkal rögzítik: olyan, mint a repülős tű volt a gyerekklinikán, csak itt pillangónak hívják. Ezután a hosszú vonalakból álló vizsgálat jön, az EKG, de Lóci már tudja, hogy ez csak hideg, nem fáj. Aztán anyával lemennek a röntgenbe, ahol ismét megröntgenezik Lóci mellkasát.

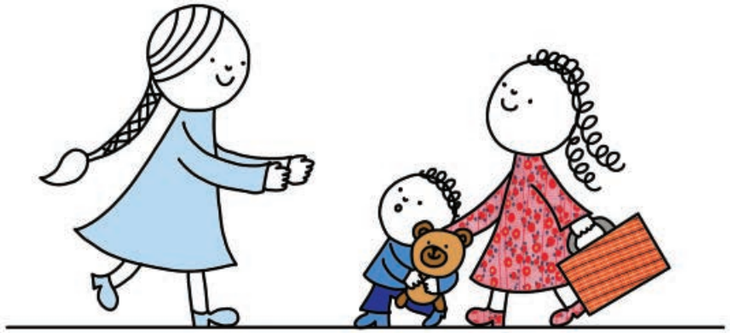

Lócit megvizsgálja még egy belgyógyász és egy altató doktor bácsi is, végül pedig jön egy szakállas, szemüveges sebész doktor bácsi, aki nagyon kedves. Azt mondja, ő fogja beültetni az új vesét Lóci testébe.

A nem működő vesék a helyükön maradnak, az új vesét pedig előrébb, a hasa alsó részébe teszi majd be. Ott lesz majd egy vágás, ha Lóci felébred.

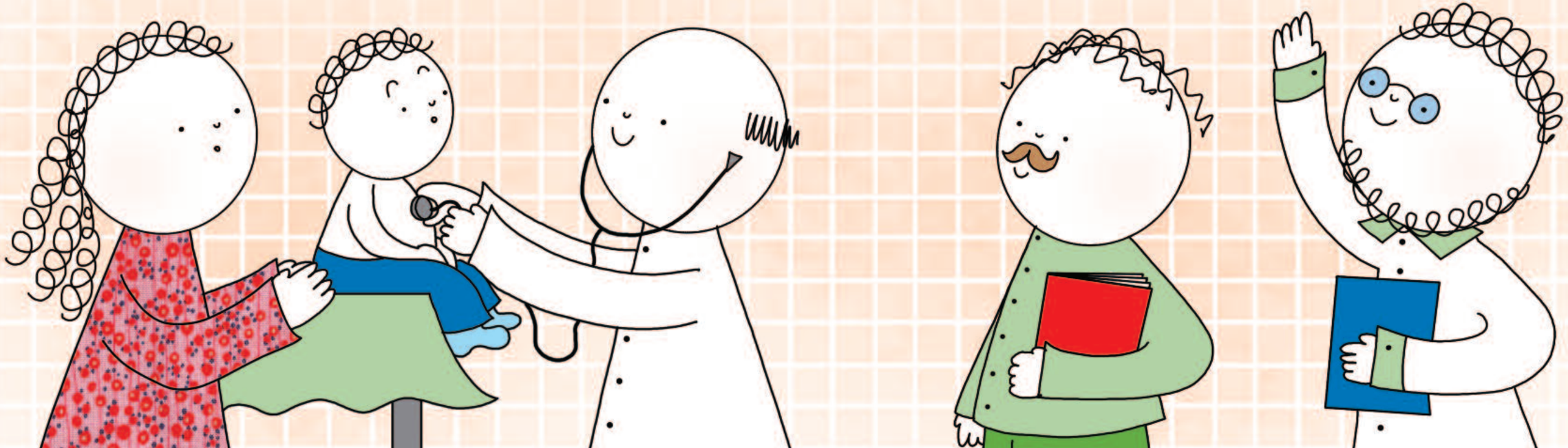

A műtét – Lóci új vesét kap

A műtét előtt egy nővérke betekeri Lóci lábait egy hosszú, fehér szalaggal, fáslival. Viccből azt mondja, azért, hogy Lóci ne fázzon a műtőben. Kap egy óriási fehér köpenyt is, és bebújhat a takaró alá. Gurulós ágyon tolják a műtőbe, éppen úgy, mint amikor a kígyót rakták be a pocakjába. Anya, apa és Mézes Mackó is vele mehet egy darabig, ami nagyon megnyugtató.

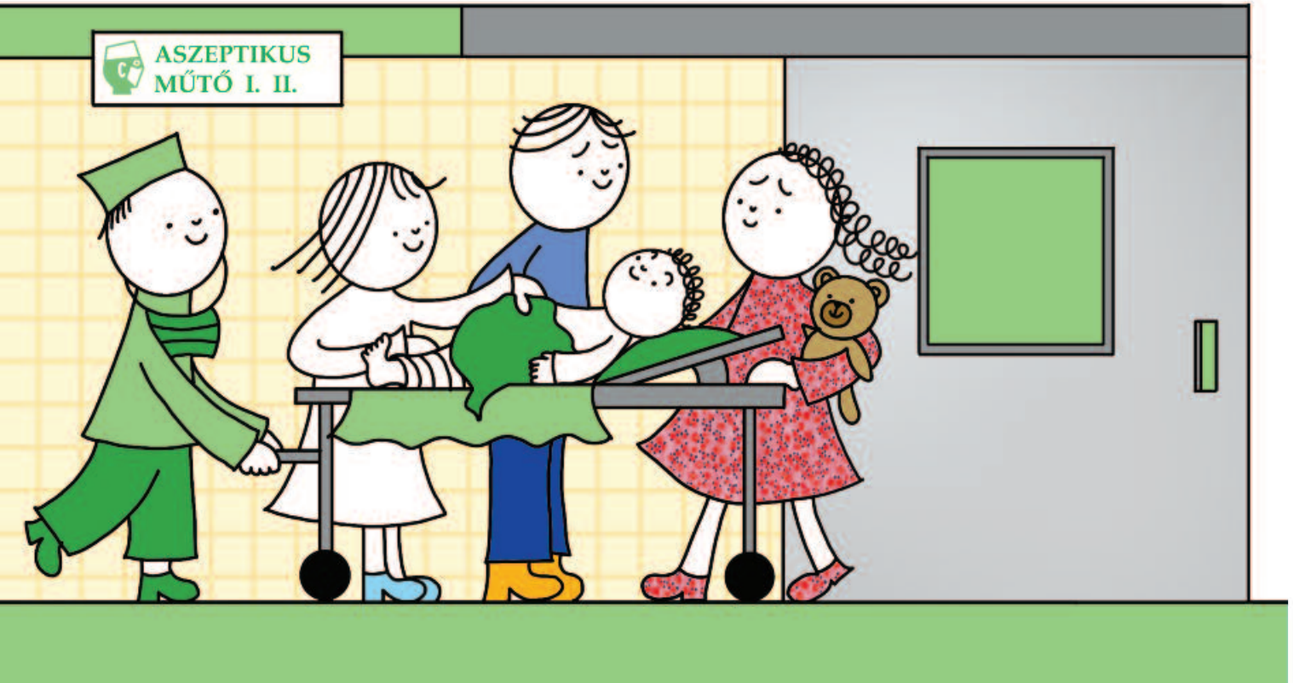

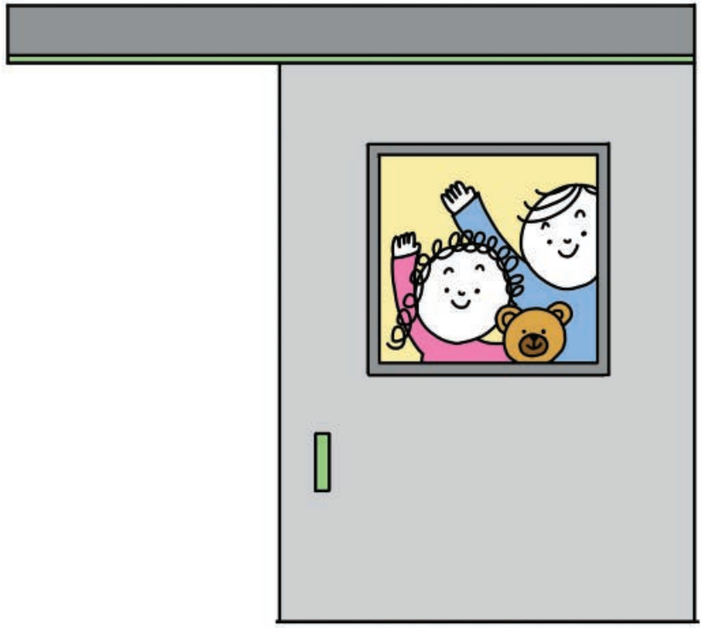

A műtőnek nagy fémajtaja van, de van rajta egy hatalmas ablak. Ez azért jó, mert Lóci még akkor is láthatja a szüleit, és integethet nekik, amikor már nem mehetnek tovább vele.

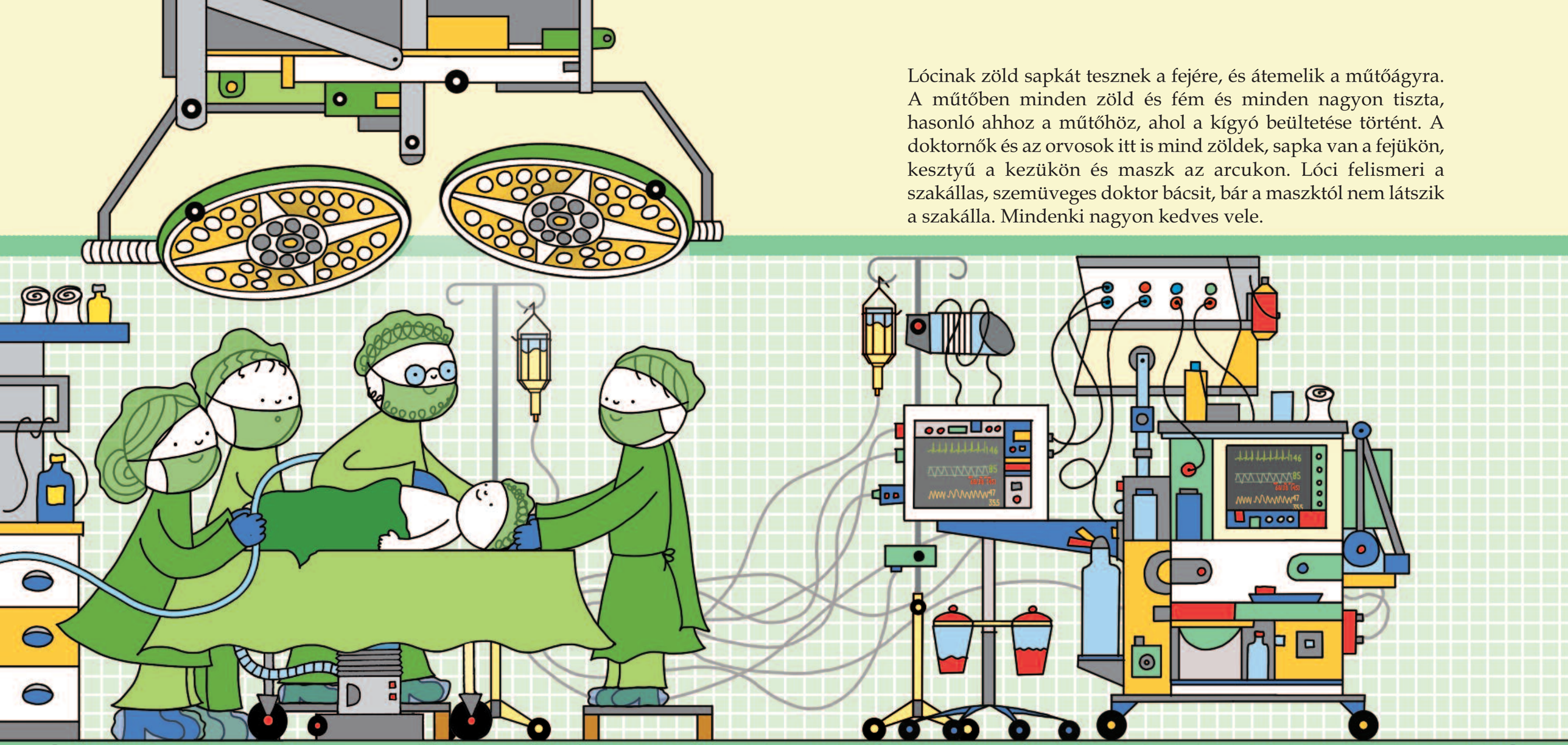

Lócinak zöld sapkát tesznek a fejére, és átemelik a műtőágyra. A műtőben minden zöld és fém és minden nagyon tiszta, hasonló ahhoz a műtőhöz, ahol a kígyó beültetése történt. A doktornők és az orvosok itt is mind zöldek, sapka van a fejükön, kesztyű a kezükön és maszk az arcukon. Lóci felismeri a szakállas, szemüveges doktor bácsit, bár a maszktól nem látszik a szakálla. Mindenki nagyon kedves vele.

Aztán Lóci kap az arcára egy maszkot, amelyből mélyeket kell lélegeznie. Szép dolgokra gondol, és lassan elalszik. Az altatás olyan, mint felszállni egy mesevonatra, az ember bárhova elutazhat vele, és azzal találkozhat, akivel csak akar. Lóci is felszáll az álom mesevonatára, ahol Mézes Mackóval és sok barátjával utazik, egészen addig, amíg újra fel nem ébred.

Amíg zajlik odabenn a műtét, anya és apa együtt izgulnak a folyosón. Semmi másra nem tudnak gondolni, csak arra, hogy újra magukhoz ölelhessék Lócit.

Apa már tervezget:
– Ha Lóci meggyógyul, elmegyünk hajókázni, felülünk azokra a szép, modern vonatokra, talán még repülőn is utazunk majd! Elmegyünk az Aquapalotába, és veszünk jegyet a legjobb focicsapatok meccsére! Mennyi mindent csinálhatunk még együtt, csak a műtét sikerüljön!

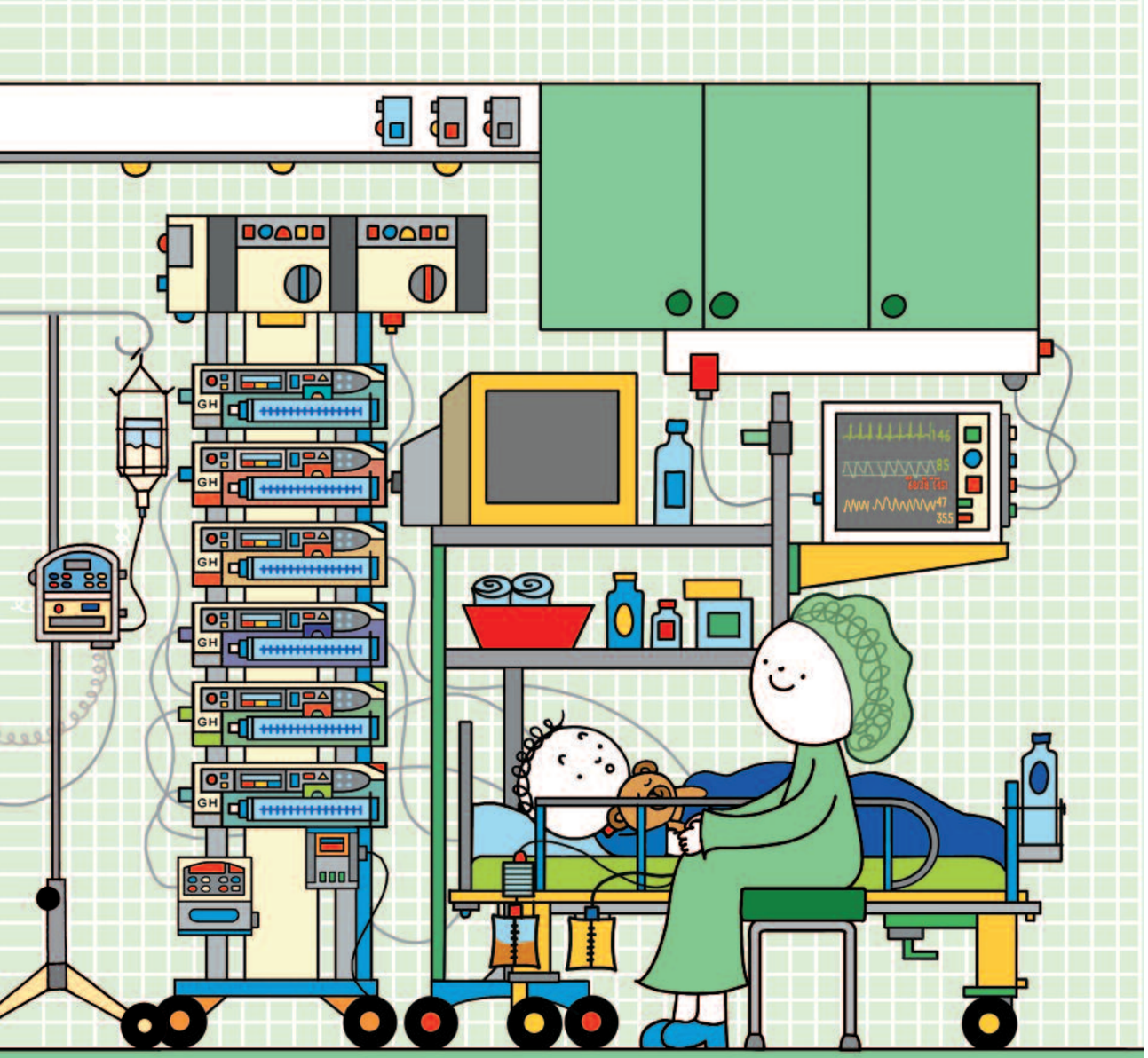

Az intenzív osztályon

Amikor Lóci kinyitja a szemét, nagyon világos van. Üvegfalú szobában fekszik, ahol szintén minden zöld, és egyfolytában csipog valami. Nagyon sok gépet lát maga körül: az egyik a szívműködését mutatja, a másik a gyógyszert adagolja, egy harmadik az infúziót – és néha egyszerre csipog mindegyik!
Fáj a pocakja és nagyon szomjas. De anya fogja a kezét, és mellette, a takarón ott fekszik Mézes Mackó is. Anya elmondja, hogy Lóci túl van a műtéten, és már pisil is, ami nagyon jó, mert azt jelenti, hogy működik a beültetett vese. A nővérke ad még fájdalomcsillapítót, de vizet nem, mert Lóci egy kis ideig még nem ihat, pedig nagyon szomjas.

Anya azt mondja, ez az Intenzív Osztály.
Anya és apa felváltva ott vannak Lóci mellett: mindig zöld köpenyt viselnek és maszkot kötnek.
Lóci még sokat alszik.

De másnap reggel már leviszik a Transzplantációs Osztályra.

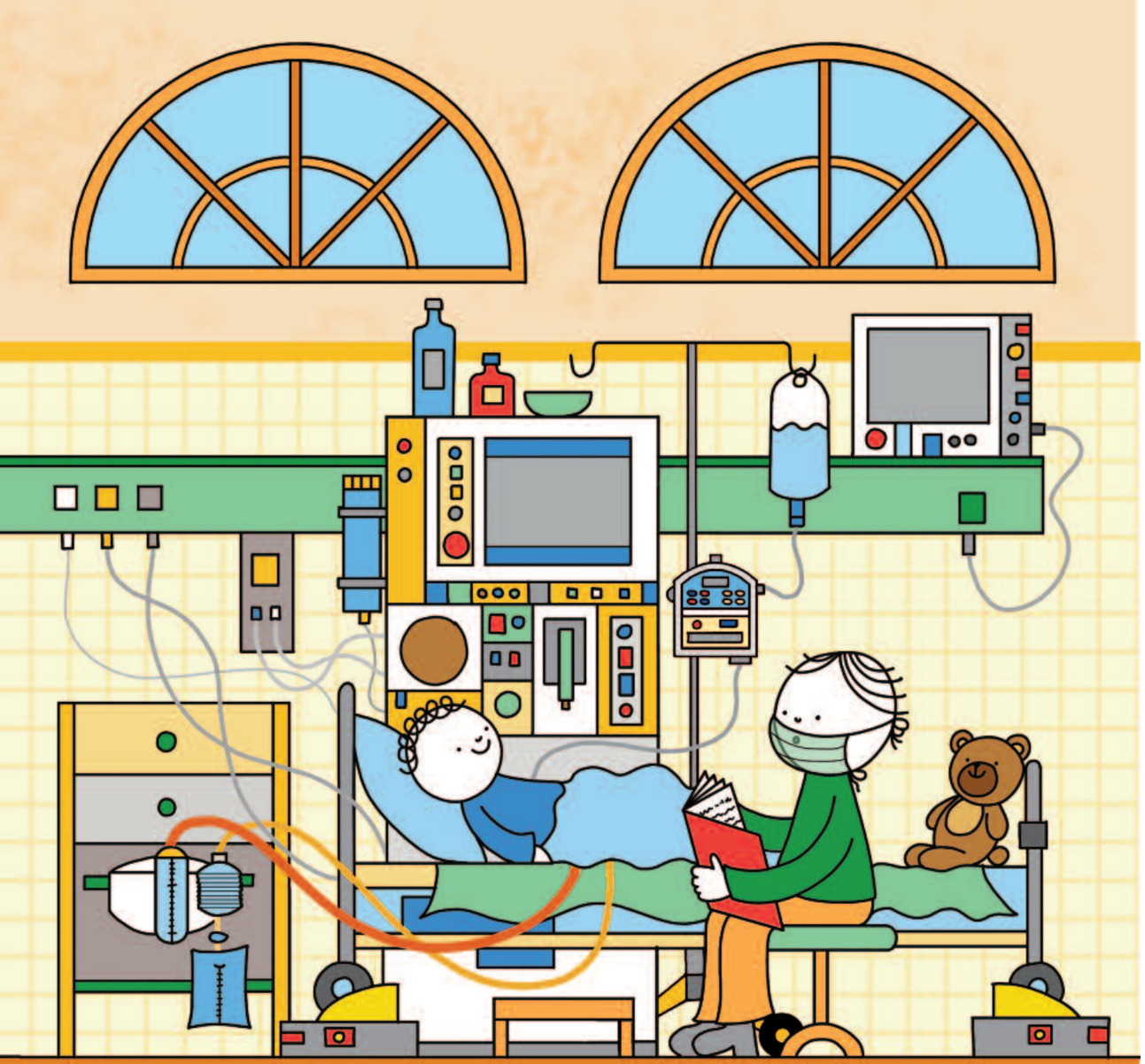

Gyógyulás a Transzplantációs osztályon

A Transzplantációs Osztályon is üvegfala van a kórteremnek, de itt már nincs olyan sok gép, és nem olyan nagy a csipogás. A nővérkék gyakran ellenőrzik Lóci vérnyomását, a pulzusát, a hőmérsékletét, és egy mérleg is van az ágy lábai alatt, ami folyamatosan mutatja Lóci tömegét. Lóci egy csövön keresztül pisil, amit a műtét közben helyeztek be. Ez a cső kivezeti a vizeletet Lóci testéből egy zacskóba. Az orvosok katéternek hívják, de Lóci csak pisicsőnek nevezi. Kicsit zavarja, de tudja, hogy pár nap múlva kihúzzák. Óránként megnézik, mennyit pisil, és megkérdezik mennyit ivott.

Anya és apa még mindig váltják egymást Lóci ágya mellett.

Anya folyamatosan Lóci mellett lehet, benti ruhában, maszkban. Apa is mindennap bejön, ő kap egy zöld köpenyt, maszkot, a lábára zsákot. Csak így jöhet be a kórterembe, nehogy valamilyen betegséget hozzon be az utcáról Lócinak.

Apa mindennap hoz magával valamit, amivel felvidítja Lócit: egyszer a kedvenc kártyáját, máskor Lottitól egy rajzot. Ma éppen egy sünit rajzolt Lócinak, aki a Levendula utca bokrai között éldegél.

A Lóci hasán lévő seb még le van ragasztva, és a kötés alól is kibújik egy cső, ami egy harmonikaszerű kis tartályban végződik. A szemüveges, szakállas doktor bácsi azt mondja, drain a neve, és a vese mellé van bevezetve, de hamarosan kiveszik majd.

Lóci egyre jobban van

Lócitól szinte minden nap vesznek vért, ellenőrzik, mennyi veszélyes anyag van a vérében. A gyógytornász néni is naponta jön, nagyon jó barátok lettek Lócival. A gyakorlatok között van fájdalmas és vicces is, de Lóci ügyesen csinálja mindegyiket. Már első nap sikerül felülnie az ágyban, majd óvatosan kiül az ágy szélére, aztán az ágy mellé is. Második nap már a szobában sétálgatnak. Ebben Lócit akadályozzák a csövei, a pisicső és a vesecső is; már nagyon szeretne megszabadulni tőlük.

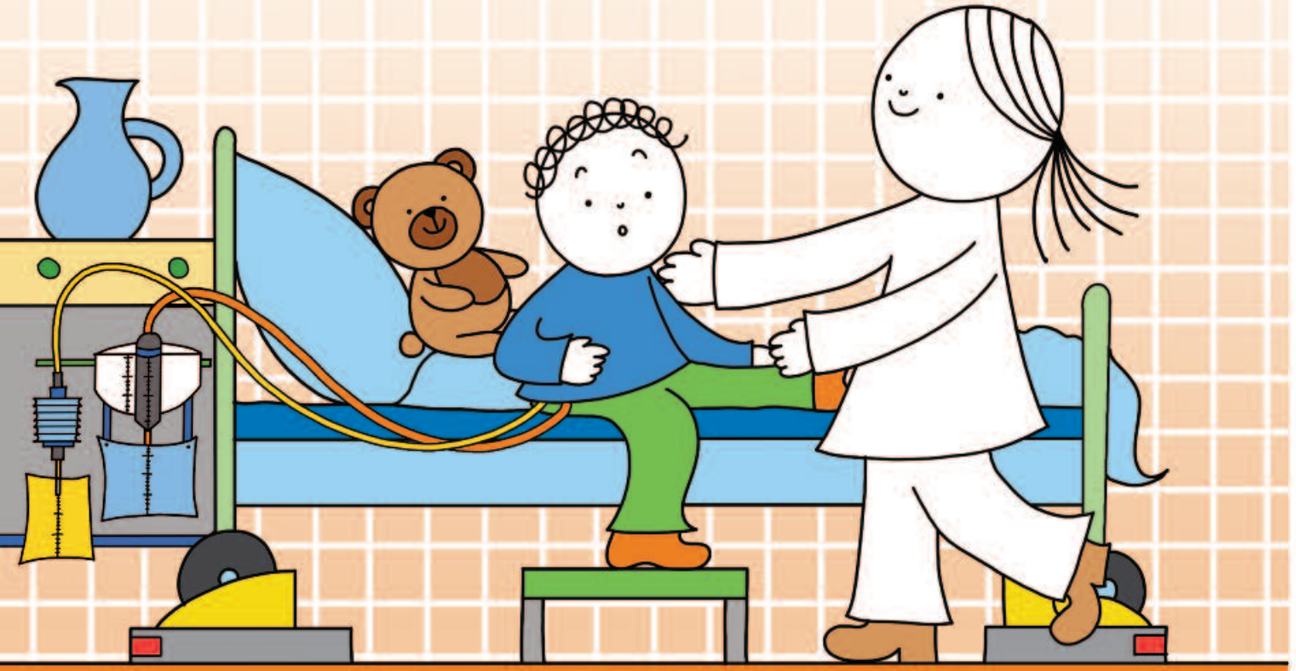

Nem is kell sokat várnia: a katéter kihúzását Lóci meg sem érezi, a drain kihúzásánál pedig vesz egy nagy levegőt, és erősen szorítja anya kezét. Bár kicsit ijesztő és furcsa érzés, egy pillanat alatt túl van rajta.

Lóci egyre jobban érzi magát: egész nap játszik, mesét néz. Anya pontosan lejegyzi, hogy mennyit iszik, és mennyit pisil. Lóci eddig is szedett gyógyszereket, de most sok újfajta fontos gyógyszert kap: ezek segítik, hogy az új veséje sokáig és jól működjön.

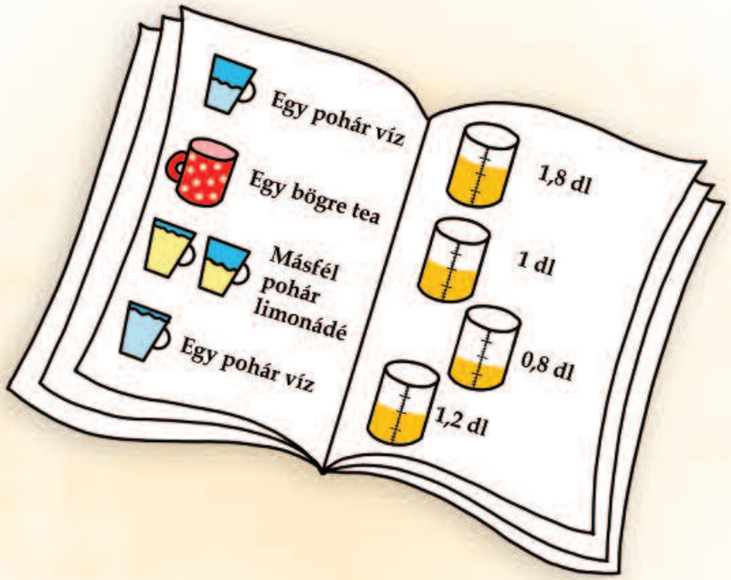

Kilökődés

Műtét után egy héttel Lóci nyűgösen ébred, nem jó neki semmi, rossz a közérzete és hőemelkedése van. A doktor bácsi sürgősen kéri a laboreredményeket, ezek pedig azt mutatják, hogy több lett a rossz anyag Lóci vérében.

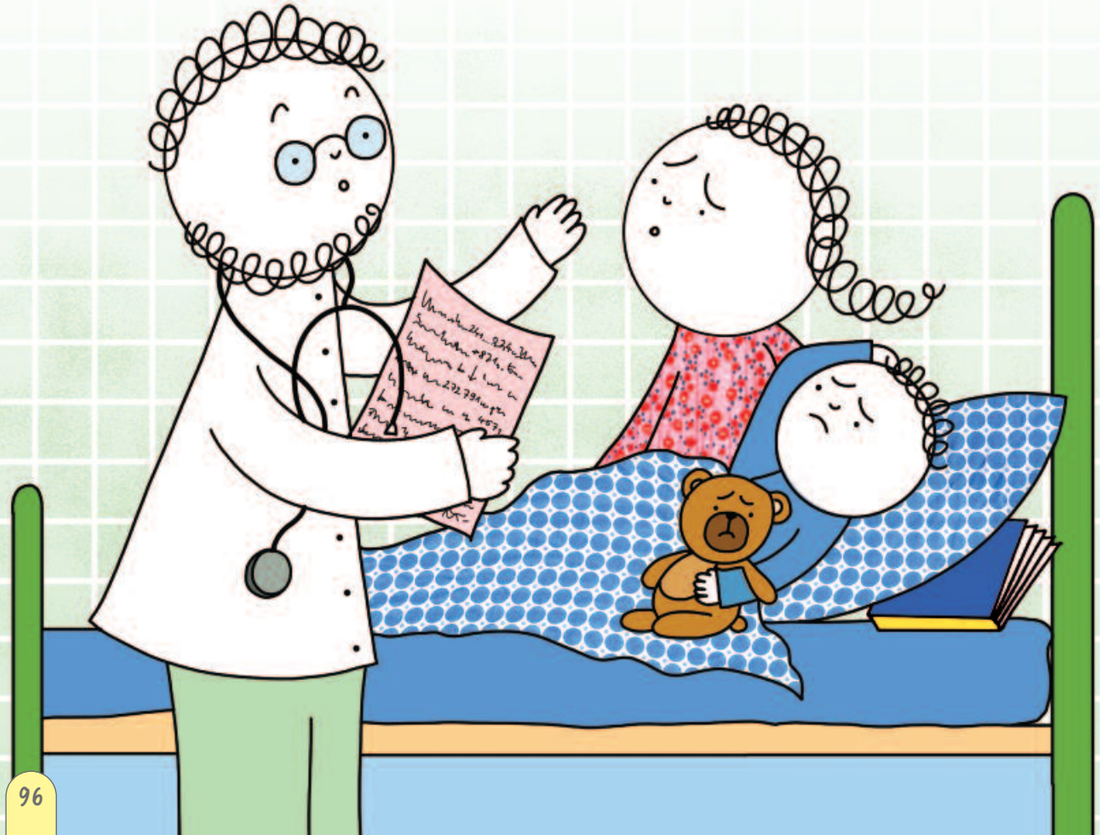

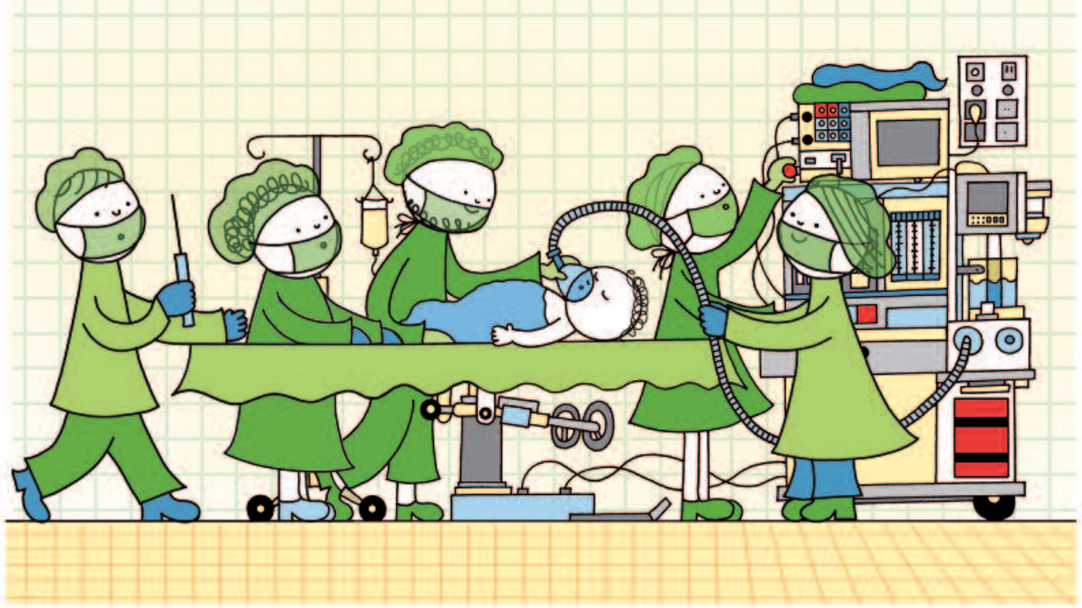

Lócit leviszik a radiológus doktor bácsihoz szövettani vizsgálatra: miközben csiklandós ultrahanggal nézik az új veséjét, egy vékony tűvel megszúrják, és mintát vesznek belőle. Ez fájdalmas vizsgálat, de nem fog belőle érezni semmit, mert elaltatják. Lóci ad még anyának egy nagy puszit, és máris betolják egy gépekkel felszerelt, csillogó-villogó helyiségbe.

Itt is mindenki zöld ruhában van.
Nagyon kedvesen fogadják, és Lóci már egyáltalán nem fél. Maszkot tesznek az arcára, és már alszik ismét – Lottiról álmodik.

Amikor felébred, egy kis kötés van a hasán.

A vizsgálat igazolja, hogy Lócinak kilökődési reakciója van. Szerencsére a doktor bácsik nem ijednek meg, csak anya – de ő nagyon. A doktor bácsik megnyugtatják, hogy ez gyakran előforduló szövődmény, és tudják kezelni. Lóci naponta kap egy kis üveg infúziót, amire azt mondják, hogy SHOT kezelés.

A szakállas doktor bácsi elmagyarázza anyának és Lócinak, hogy a kilökődés azt jelenti, a szervezet idegen elemként érzékeli az új, beültetett vesét. A harcos immunsejtek meg akarják védeni a szervezetet a betolakodótól, ezért harcolnak ellene.

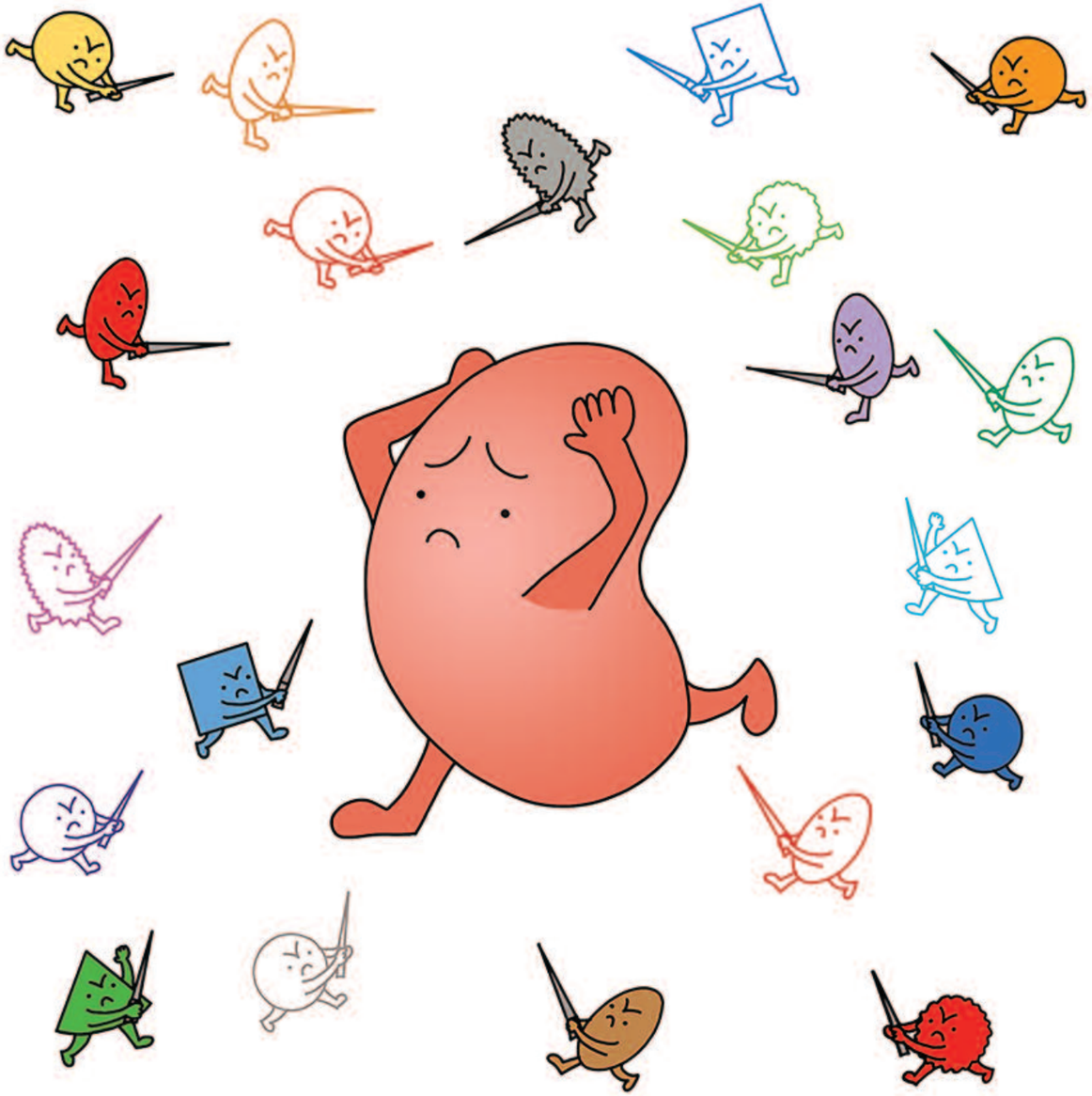

Az immunsejteknek ugyanis épp az a feladatuk, hogy megvédjék a szervezetet. Az új vese idegen számukra, ezért támadásba lendülnek, hogy száműzzék a testből.

A SHOT kezelés abból áll, hogy gyógyszerek segítségével elálmosítják az immunsejteket, hogy lelassuljanak egy rövid időre. Ez az idő épp elég ahhoz, hogy a szervezet megbarátkozzon az új szervvel, és ne érzékelje idegen elemnek.

Anya megérti a magyarázatot, és megnyugszik egy kicsit, de csak akkor igazán, amikor Lóci tényleg láthatóan jobban lesz. A vérében nem emelkedik tovább a rossz anyagok szintje, hanem elkezd szépen csökkenni, és ezzel együtt a jókedve is teljesen visszatér.

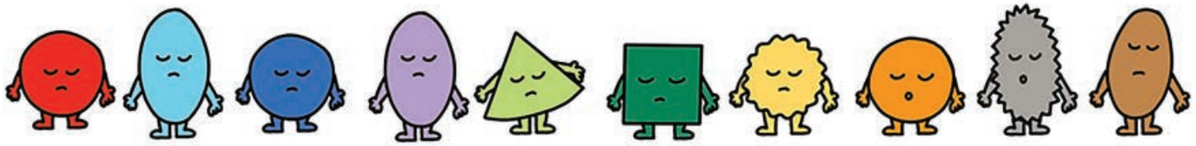

Lóci hazamehet

Lóci már nagyon hazavágyik.
Amikor a kilökődés veszélye teljesen elmúlik, még egyszer utoljára megnézik Lóci veséjét ultrahanggal. Lóci tudja már, hogy csak bekenik és simogatják a hasát egy géppel, és még egy fényképet is kap az új veséjéről, amit otthon elrakhat a kincsei közé.

Újra vért is vesznek, és mellkasröntgent is készítenek. A doktor bácsi a záróvizsgálatok után közli Lócival és anyával a jó hírt: másnap hazamehetnek.

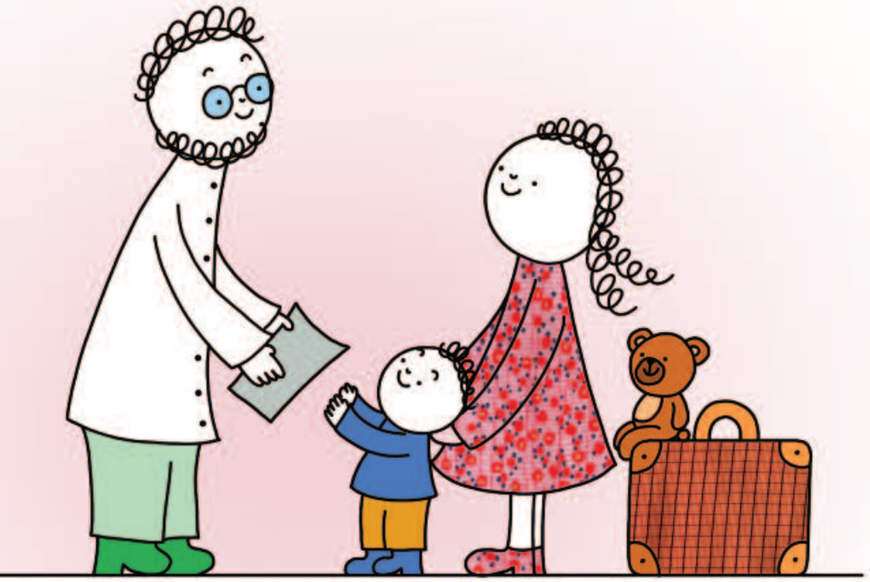

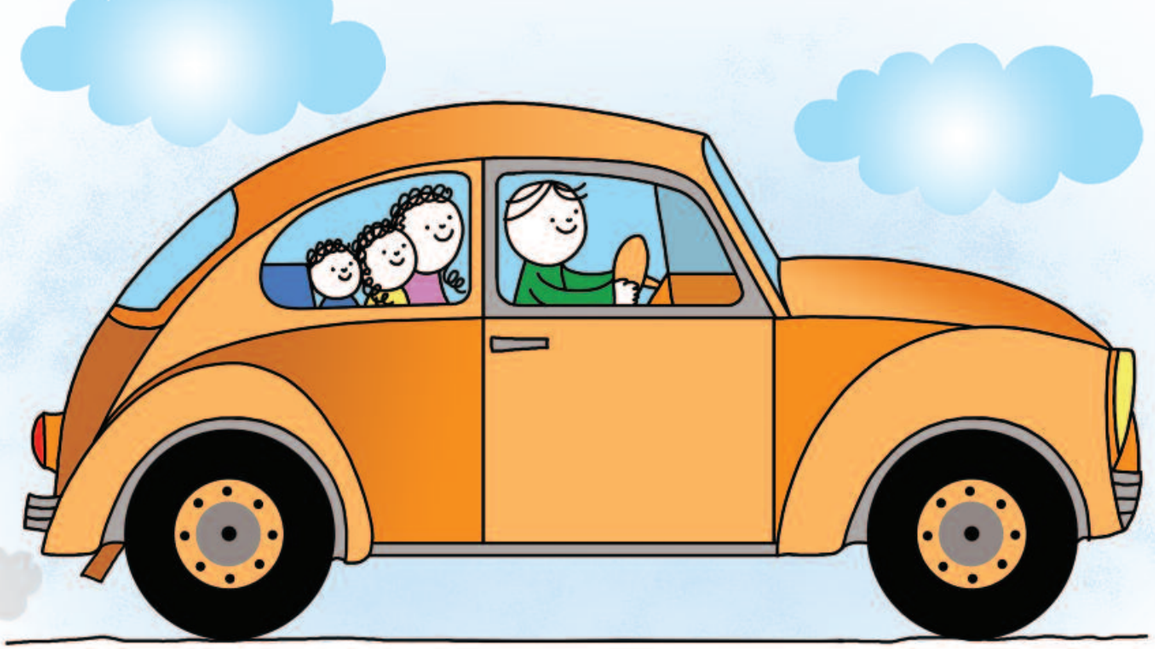

Már csak a búcsúzás marad hátra, és Lóci hazaindul.

Most kezdődik az új élete.

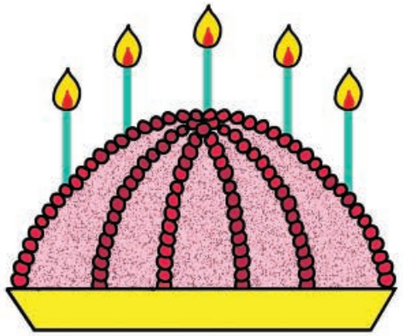

Ezentúl két születésnapja lesz: az egyik aznap, amikor megszületett, a másik a veseszületésnapján, amikor új vesét kapott.
És ez azt jelenti, hogy egy évben kétszer lehet majd elfújni a születésnapi tortán a gyertyákat!

A Levendula utcai házba visszatér az élet.
Lóci napról napra erősebb és vidámabb.

Látogatás a Gyermekklinikán

A család pár nap múlva ellátogat a Gyermekklinika Veseosztályára.
Ezentúl ugyanis két helyre kell rendszeresen ellenőrző vizsgálatokra járniuk.

Mindenki nagyon örül Lócinak, a doktor néni és a nővérkék is megölelik. Lóci is nagyon örül nekik, és lelkesen mutogatja Lottinak a játékokat, amelyekkel sokat játszott a kórházban töltött idő alatt.

A nővérek örömükben anyát is megölelik. Lóci látja, hogy anya egy kicsit pityereg, pedig eddig egyáltalán nem sírt.

A doktor néni elmagyarázza, hogy időnként be kell majd jönniük a kórházba, és ilyenkor mindig megvizsgálja majd Lócit, beszélget anyával, és vérvétel is lesz. De Lóci ettől már nem fél. A doktor néni azt is megígéri, hogy nemsokára kiveszik Lóci hasából a kígyót is, vagyis azt a csövet, amelyik az otthoni dialízishez kellett. Akkor Lóci végre megint úgy játszhat, mint a többiek, és nyáron már pancsolhat a medencében is Lottival. Lóci azt sem bánja, hogy ezentúl mindennap gyógyszert kell szednie. Anya, apa és Lotti együtt ügyelnek rá, hogy ezt soha ne felejtse el.

A kórházból hazafelé apa boldogan tervezget:
– Nyáron elmegyünk a Balatonhoz! És felülünk majd egy repülőre is!

Lóci lehunyja a szemét: gondolataiban megjelenik a Balaton, a vitorlások, és képzeletben a repülőre is felül, nézi a magasból a várost, milyen szép...

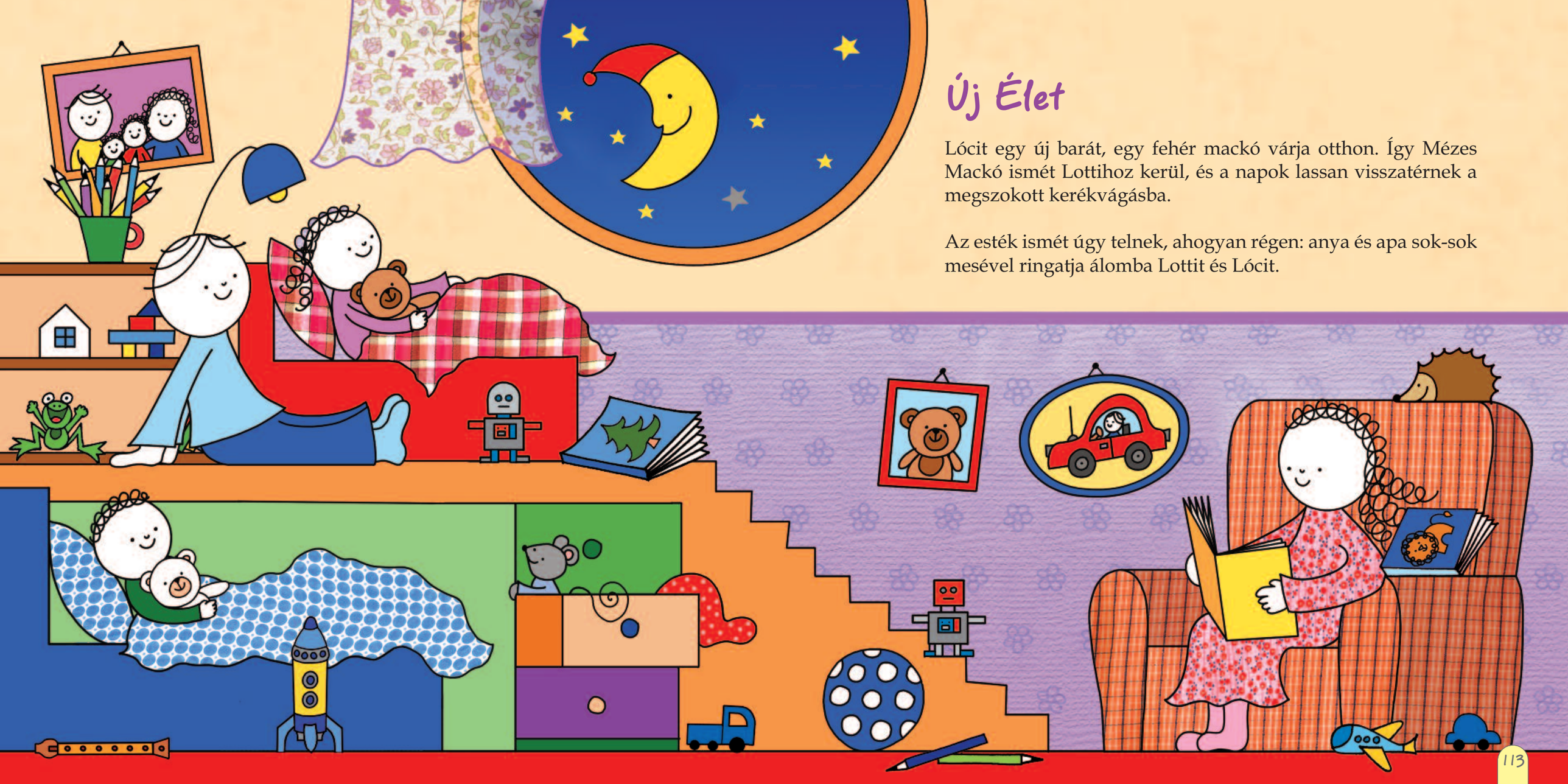

Új Élet

Lócit egy új barát, egy fehér mackó várja otthon. Így Mézes Mackó ismét Lottihoz kerül, és a napok lassan visszatérnek a megszokott kerékvágásba.

Az esték ismét úgy telnek, ahogyan régen: anya és apa sok-sok mesével ringatja álomba Lottit és Lócit.

A testvérek sokat játszanak a két macival. A kórházból kapott sapkával és maszkkal beöltöztetik Mézes Mackót orvosnak, nagymama pedig még csinos orvosi köpenyt is varr neki. Fehér Mackó pedig újra és újra türelmesen hagyja, hogy Mézes Mackó doktor bácsi megvizsgálja.

– Anya, nem is óvónő leszek, hanem inkább doktor néni – mondja egyik este Lotti. – Minden beteg gyereket meggyógyítok majd!

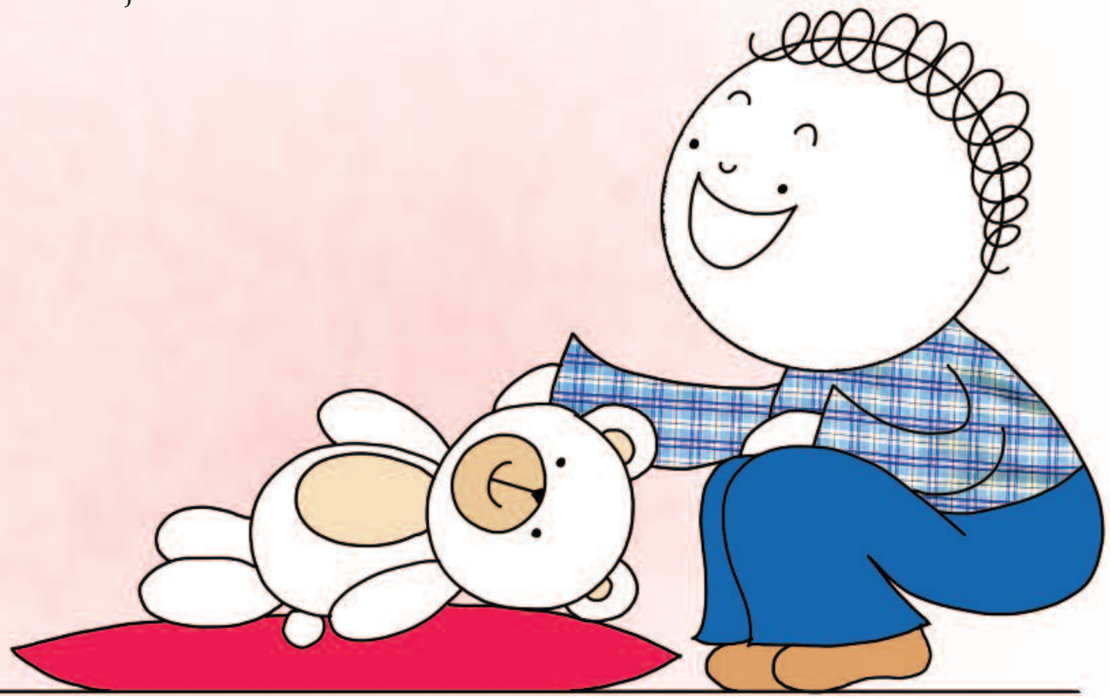

Vár az óvoda

Anya és apa örömmel viszi a hírt Lóci óvodájába, hogy Lóci műtétje jól sikerült, és nemsokára újra visszatér közéjük.

Sári néni, Annus dadus és a gyerekek örülnek a jó hírnek, mert már nagyon hiányzik nekik a mosolygós kisfiú.

Sári néni sokat mesélt a gyerekeknek arról, hogy Lóci miért hiányzik olyan sokat az oviból, és hogy miért került kórházba. Sokáig nem járhatott óvodába. Ezalatt az óvodai barátai – Sári néni segítségével – minden héten egy nagy borítékot küldtek kis barátjuknak, rajta Lóci jelével, egy piros vonattal. A borítékban sok színes rajz lapult, amelyet nagy szeretettel készítettek neki. A nagycsoportos Kata, aki írni is tudott már egy kicsit, mindig ráírta a borítékra az óvodások üzenetét:

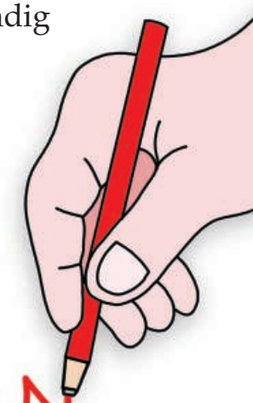

GYÓGYULJ MEG GYORSAN

Sári néni azt is elmondja a gyerekeknek, hogy Lóci már hazatért a kórházból, de egy ideig még nem találkozhatnak, mert nagyon vigyáznia kell arra, nehogy elkapjon valamilyen betegséget. Amikor pedig Lóci majd ismét járhat óvodába, sok mindenben segíteni kell neki. Biztatni kell, hogy mihamarabb visszanyerje a jókedvét és az energiáját.

– Lóci sok nehézséget élt át, nagyon büszke lehet rá, hogy milyen bátran viselte az elmúlt hónapokat, és túljutott sok fájdalmas helyzeten. Most nem könnyű visszailleszkednie, segítenünk kell, hogy megerősödjön, és épp olyan életet élhessen, mint bármelyik vele egykorú kisgyerek! – mondja Sári néni a Süni csoport óvodásainak.

Közösség

Mindenkinek nagyon fontos a közösség, a barátok társasága. Lóci is alig várja már, hogy újra óvodába járhasson.

A szervátültetés azonban egy új közösségbe is ajtót nyitott Lócinak. A doktornő az utolsó vizsgálaton sok jó tanácsot adott ahhoz, hogy Lóci a lehető legteljesebb életet élhesse, és mesélt róla, milyen segítségekre támaszkodhat a család. Elmondta, hogy a szervátültetett gyerekek is sportolhatnak, sőt, nagyon fontos szerepe van a mozgásnak! Megerősít, vidámabbá és ellenállóbbá tesz. A transzplantáltak bajnokságán sok nagyszerű sportoló ért már el komoly győzelmeket, de ennél is sokkal fontosabb az, hogy a szervátültetett sportolók egy olyan közösséget alkotnak, amely erőt adhat a csoport minden tagjának.

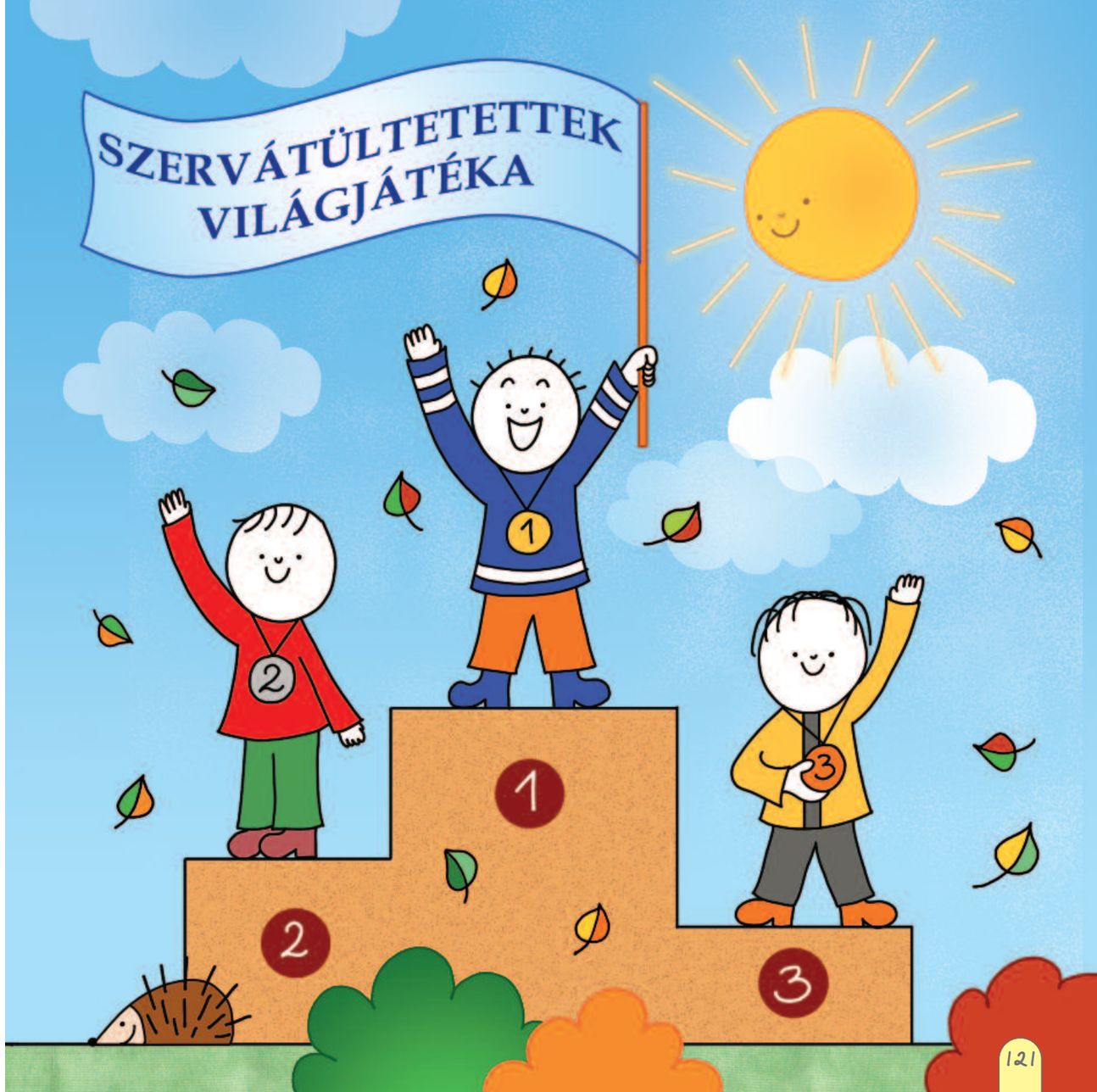

A doktornő mesélt a táborokról is, melyeken szervátültetettek gyerekek vehetnek részt. Új barátságok szövődnek, új élményekkel gazdagodnak a résztvevők. Ha Lóci nagyobb lesz majd, akkor is számíthat erre a közösségre: a szervátültetett tinédzserek sok színes programot szerveznek, ahol erőt, kitartást, derűt nyújtanak egymásnak és a nagyvilágnak.

Utószó

Vannak gyerekek, akiknek nem a veséjük beteg,
hanem a szívük, a májuk, vagy a tüdejük.

Közülük is sokan meggyógyulhatnak úgy, ahogy Lóci.
Ezeknek a gyerekeknek a szervátültetés az új életet
és az új mosolyt jelenti!

Tartalom

A Levendula utca 4
Lócinak beteg a veséje 8
A vese 14
A Gyermekklinika veseosztályán 24
Vizsgálatok 28
A Repülős tű 32
Az ultrahangvizsgálat 35
A művesekezelés 36
A kígyó beültetése 40
A kígyó használata 42
Nem vagy egyedül! 46
Lehetőség az Új életre 52
A várólista-vizsgálatok 56
A Transzplantációs Klinika 63
Anya 66
Riadó 74
A műtét – Lóci új vesét kap 80
Az intenzív osztályon 89
Gyógyulás a Transzplantációs osztályon 91
Lóci egyre jobban van 94
Kilökődés 96
Lóci hazamehet 102
Látogatás a Gyermekklinikán 106
Új Élet 113
Vár az óvoda 117
Közösség 120
Utószó 124

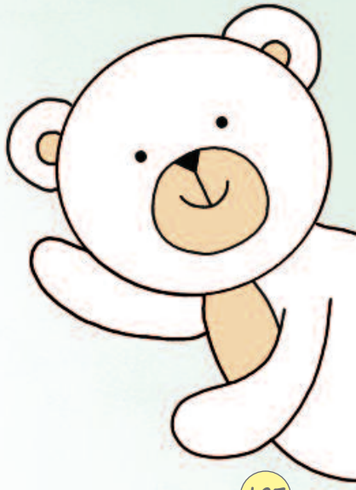

Támogatók

Szakmai támogatók:

I. Sz. Bókay Gyermekklinika
Semmelweis Egyetem

Semmelweis Egyetem Transzplantációs
és Sebészeti Klinika

Magyar Nephrologiai Alapítvány /
Nemzeti Vese Program

Köszönet a segítségért az alábbi cégeknek:

Astellas Pharma Kft.
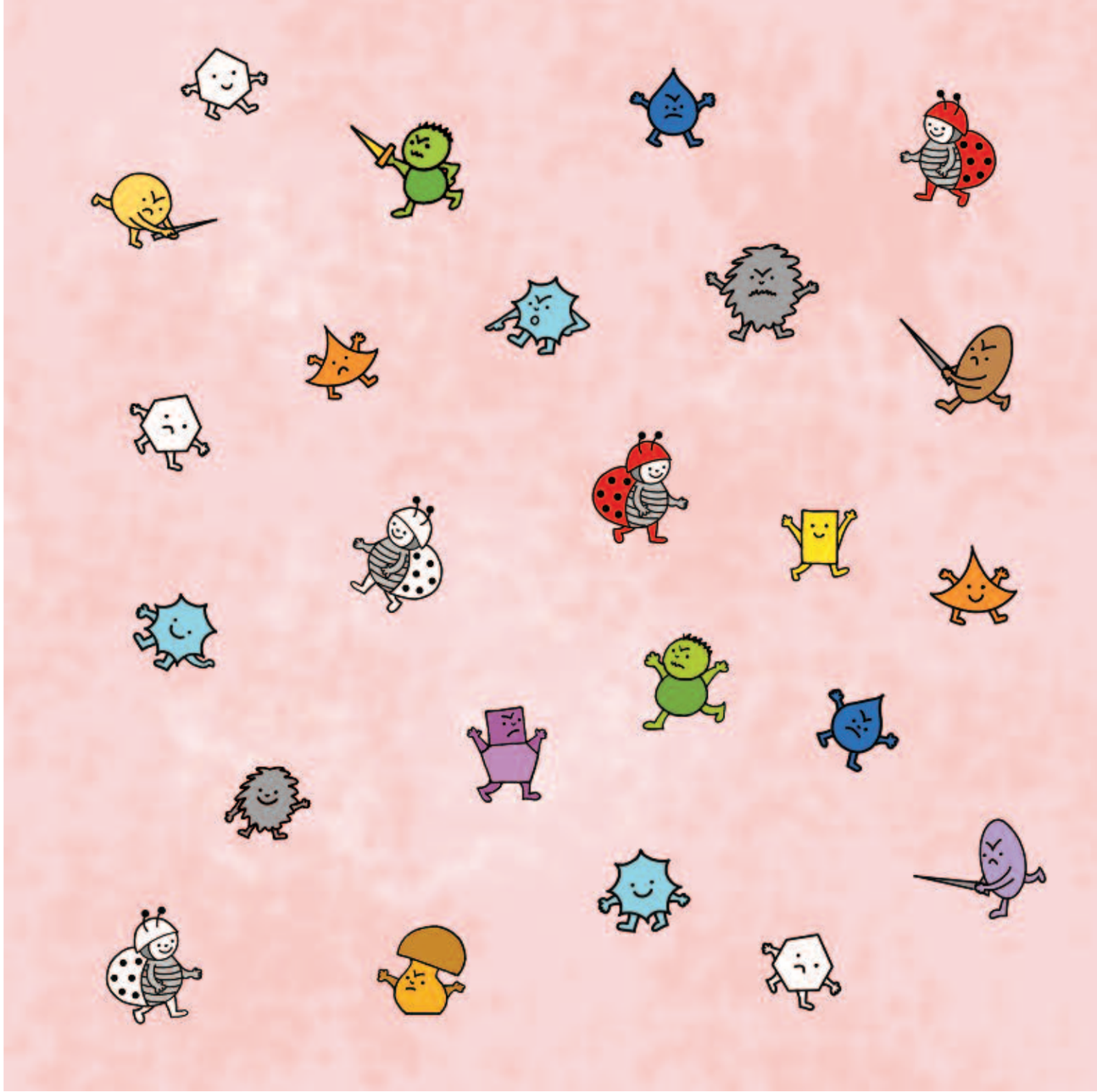
Diaverum Hungary Kft.